

Årsberetning 2021/2022

PATRIOTISK SELSKAB
JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

Årsberetning 2021/2022

PATRIOTISK SELSKAB
JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

Patriotisk Selskabs ledelse pr. 1. juni 2022

- Protektor**
Hendes Majestæt Dronning Margrethe II

Bestyrelse
Kammerherre, hofjægermester, godsejer
Peter Cederfeld de Simonsen (formand)
Kammerherre, hofjægermester, godsejer
Bendt lensgreve Wedell (næstformand)
Gårdejer Jens Himmelstrup
Grevinde, godsejer Christina Ahlefeldt-Laurvig
Gårdejer Hans Boesen
Juridisk seniorkonsulent Bodil Just (medarbejdervalgt)

Økonomiudvalg
Grevinde, godsejer
Christina Ahlefeldt-Laurvig (formand)
Kammerherre, hofjægermester, godsejer
Bendt lensgreve Wedell
Hofjægermester, godsejer Axel C. Castenschiold
Godsejer Elise Moltke-Huitfeldt
Gårdejer Jens Briand Thomsen
Godsejer Nicolai Oxholm Tillisch

Planteavlsudvalg
Gårdejer Hans Boesen (formand)
Gårdejer Jørgen Stougaard
Gårdejer Niels Peter Nielsen
Hofjægermester, godsejer
Kim greve Brockenhuus-Schack
Godsejer Jørgen Schiøttz-Christensen

- Husdyrbrugsudvalg**
Gårdejer Jens Himmelstrup (formand)
Gårdejer Lars Holmegaard Larsen
Gårdejer Anders Pedersen
Gårdejer Jørgen Møller Andersen
Gårdejer Mark Timmermann

Direktion
Adm. direktør Nils Rasmussen
Direktør Christian H. Vesterager

Ledergruppe
Chefkonsulent Jens Kring
Chefkonsulent Thomas Skøtt
Chefkonsulent Mimi Shin Jensen
Chefkonsulent Anders Christian Halberg
Chefkonsulent Erik Andkær Pedersen
Chefkonsulent Karen Linddal Pedersen
Chefjurist/afdelingsleder Rikke Bjerre Gade

Vision: Patriotisk Selskab er den foretrukne rådgiver for professionelle jordbrug og relateret virksomhed.

Mission: Patriotisk Selskab yder med udgangspunkt i Danmark det enkelte medlem værdiskabende og fremadrettet rådgivning på et førende niveau.

Redaktionen er afsluttet den 1. juni 2022.

Indhold

	Side
Formandens forord	7
Bestyrelsens beretning	9
Patriotisk Selskab i årets løb	25
Økonomiafdelingen	35
Planteavlsafdelingen	47
Husdyr-, miljø- og juraafdelingen	55
Udviklingsfunktionen	63
Årsregnskab	67
Vedtægter	68
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	74
Den folkevalgte revisors erklæring	75
Ledelsesberetning	77
Anvendt regnskabspraksis	78
Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond	81
A/S Det Fynske Landbocenter	83
Kontingent 2022/2023	85

Formandens forord

"Livet forstås baglæns, men må leves forlæns." Sådan lyder det velkendte citat af den danske filosof Søren Kierkegaard. Citatet blev skrevet for knap 180 år siden, men er til evig tid relevant – også for vores erhverv.

Vi har drevet landbrug og produceret fødevarer i flere tusinde år. Dag for dag har vi bevæget os fremad og leveret resultater og præstationer, som i dag har bragt dansk landbrug helt til tops blandt verdens bedste. Men vi har også kigget bagud, høstet erfaringer og taget ved lære af fortiden.

Set i bakspejlet har fortiden vist os, at vi som samlet erhverv kan komme gennem store forandringer og omstillinger. Vi har hver gang fundet en vej, og vi har hele tiden haft øje for udvikling. Ikke afvikling.

I nyere tid har vi gennemlevet en finanskriser, en energikriser, en coronakriser og lige nu en verdensomspændende klimakriser. Vi står over for en af de største forandringer i mange år: Den grønne omstilling.

Selv om omstillingerne har været mange og nogle af dem særdeles omfattende, har vi undervejs bestandigt produceret og leveret. Det gør vi også nu i en tid, hvor Danmarks og alverdens fødevareproduktion på en trist baggrund er sat i relief.

Efter Ruslands invasion af Ukraine er en fødevarekriser pludselig blevet en reel risiko. Med ét er det blevet meget tydeligt, hvilken stor betydning det har, at danske landmænd og danske fødevareproducenter i generationer har forsynet os og verden med sunde og gode fødevarer.

I et globalt perspektiv kan fødevarer måske blive en mangelvare, men også denne kriser er vi som et stærkt, solidt og samlet landbrugsland klar til at håndtere – både nationalt og lokalt.

Den danske fødevareklynge producerer til både land og by, og den eksporterer til hele verden. Men det starter alt sammen lokalt, og de mange lokale samarbejder betyder, at vi i hele landet står som et stærkt og samlet erhverv.

I kombination med opfindsomhed og handlekraft har netop styrken og sammenhængskraften ført erhvervet sikkert gennem tidens store forandringer og bragt Danmark helt i top som et landbrugsmæssigt foregangsland. Selv under kriser og store omstillinger har diversiteten og innovationen blomstret i erhvervet. Der er meget at være stolt af og meget at vise frem.

Personligt glæder jeg mig i år til at deltage i Det Fynske Dyrskues 140-års jubilæum. Trods store forandringer gennem tiden har dyrskuet gennem alle årene været med til at skabe synlighed og stolthed om vores erhverv.

Sammen med den øvrige bestyrelse ser jeg frem til en god og spændende debat med medlemmerne på generalforsamlingen i 2022.

A handwritten signature in blue ink, reading "P. Cederfeld de Simonsen".

Peter Cederfeld de Simonsen
Bestyrelsesformand

Bestyrelsens beretning

- læs bl.a. om:

- Grøn omstilling
- Udtagning af lavbundslande
- EU og den danske CAP-plan
- Grøn skattereform
- Generationsskifte
- Fremtidens ejere
- Præcisionsjordbrug
- ESG-afrapportering
- Pesticidstrategi
- Vandområdeplaner

■ Indledning

I et tilbageblik på det forgangne år springer mange begivenheder i øjnene – både de glædelige og grufulde.

Når vi kigger inden for egne rækker og eget erhverv, er det glædeligt, at 2021 bl.a. bød på en ny og bredt funderet politisk aftale for vores erhverv: Aftalen om grøn omstilling af dansk landbrug og jordbrug.

Når vi kigger ud i verden, er vi med gru vidne til den russiske invasion af et selvstændigt land.

Begge dele har fået indflydelse på vilkårene for vores erhverv – både på den korte og den lange bane.

■ Ny grøn historie

Da aftalen om den grønne omstilling af dansk landbrug og jordbrug blev præsenteret i oktober 2021, var det med ord som ”danmarkshistorie” og ”klimahistorie” – og ikke uden grund:

- Det er en aftale, der kommer til at være definerende for udviklingen af erhvervet de kommende år.
- Det er en vidtrækkende og ambitiøs aftale, hvor målet lyder på en CO₂-reduktion op til 7,4 millioner ton frem mod 2030, og midlerne lyder på cirka 3,8 milliarder kroner.
- Det er en aftale, som har været længe undervejs og kun er kommet i hus takket være en stærk og samlet indsats fra hele erhvervet.

Og selv om der er knaster i aftalen, er der flere gode og tilfredsstillende elementer, som lægger op til nye kapitler i en fælles grøn historie.

Først og fremmest er der tale om en bred politisk aftale, som alt andet lige giver en langt større sikkerhed om fremtidige rammevilkår og forestående investeringer og generationsskifter. Der er i aftalen prioriteret nye midler til grønne investeringer i stedet for blot en omfordeling af eksisterende midler, hvilket skaber grobund for en reel og forbedret klimaindsats.

Glædeligt er det også, at der i aftalen lægges op til, at de nye og skrappe mål for kvælstofreduktioner først og fremmest skal ske gennem kollektive midler, og at der gennemføres en udefrakommende evaluering af det faglige grundlag, som udgør fundamentet for reduktionsmålene.

Den nye aftale om grøn omstilling er også en krævende aftale, som stiller store reduktionskrav til erhvervet og krav om, at der gøres status på indsatsen hvert andet år.

Forude venter en lang række indsatsområder og tiltag, der helst skal håndteres ad frivillighedens vej. Hvis landbruget ikke leverer frivilligt, vil der blive gennemført en regulering.

Erhvervet er klar til at gribe de udfordringer og levere på de målsætninger, som landbrugsaftalen og de nye rammebetingelser lægger op til, men med den afgørende tilføjelse, at fokus til enhver tid er rettet mod CO₂-reduktioner gennem udvikling og ikke afvikling.

Afgørende er det også, at nye tiltag iværksættes med respekt for, at landbrugs- og fødevareerhvervets største bidrag på klimafronten er produktion af klimarigtige produkter samt udvikling af nye teknologier og knowhow, som kan eksporteres til andre lande.

■ Landbrugets økonomi

Eksport er en væsentlig del af indtjeningen i det danske landbrugs- og fødevareerhverv, og når der er uro i verden, influerer det selvsagt på økonomien. På tværs af landegrænser har de seneste år budt på økonomiske op- og nedture for det samlede erhverv, men et blik på den hjemlige økonomi viser, at det danske landbrugs- og fødevareerhverv som helhed har klaret sig godt igennem 2021.

Til trods for de seneste års turbulens på verdensmarkedet har den danske fødevareklynge i 2021 leveret gode resultater og en rekordstor eksport, hvoraf ca. halvdelen er afsat i EU.

Positivt er det også, at flere landmænd i kølvandet på de gode resultater i 2019 og 2020 har opbygget en økonomisk robusthed efter flere års arbejde med risikostyring. Det lønner sig nu, hvor landmændenes indtjening generelt er presset – ikke mindst af stigninger i de omkostninger, der går på tværs af driftsgrene, såsom elektricitet, gødning og brændstof.

Hos planteavlerne kompenseres de stigende omkostninger i nogen grad af høje afgrødepriser, som sikrer planteavlerne en robust indtjening. Hos grisproducenterne afføder de stigende afgrødepriser til gengæld stigende foderpriser og dermed et pres på økonomien. Hertil skal lægges en fortsat vigende afregningspris.

Også mælkeproducenterne er påvirket af de stigende priser til brændstof, el, gødning og foder, men prisernes himelflugt opvejes dog af et mælkemarked, som generelt har været kendetegnet ved høj efterspørgsel, begrænset udbud og dermed prisstigninger på mejeriprodukter. De

”Erhvervet er klar til at gribe de udfordringer og iværksætte de tiltag, som aftalen om den grønne omstilling lægger op til. Det er imidlertid afgørende, at fokus til enhver tid er rettet mod CO₂-reduktioner gennem udvikling og ikke afvikling.

Bestyrelsen i Patriotisk Selskab

høje priser har medvirket til at sikre mælkeproducenterne et fornuftigt resultat i en tid med høje omkostninger.

■ Lavbundsjorde

Som en del af landbrugsaftalen og den grønne omstilling blev der afsat et milliardbeløb til udtagning af kulstofrige lavbundsjorde. Dermed er der nu opstillet et langsigtet politisk mål om at indfri ambitionen fra det udspil, som Landbrug & Fødevarer og Danmarks Naturfredningsforening for et par år siden fremlagde i fællesskab under overskriften ”Fælles løsninger – for natur og landbrug”.

I dette udspil blev der bl.a. lagt op til, at kulstofrige lavbundsjorde frivilligt og mod kompensation blev taget ud af drift eller omlagt, og at landmændene samtidig fik mulighed for at bytte sig til bedre og mere sammenhængende landbrugsjord. Nu er en aftale på plads. Så langt, så godt.

Desværre er der i aftalen fastholdt en EU-medfinansiering af lavbundsindsatsen, dvs. en delvis CAP-finansiering i form af omfordeling af eksisterende midler, som betyder, at der bruges midler, der ellers kunne have været anvendt til nye grønne investeringer i produktionen.

Nu er udtagningen af lavbundsjord imidlertid i gang, frivilligt og med fuld kompensation. Der er undervejs tilført ekstra midler, og støtteordningen er gjort mere fleksibel, så endnu flere projekter kan komme i gang.

■ EU og landbrugspolitikken

Også i europæisk sammenhæng er der lagt en ambitiøs linje for den grønne omstilling. Dét står klart efter indgåelse af aftalen om EU's landbrugspolitik i efteråret 2020. Frem mod 2030 skal europæisk fødevareproduktion indfri en række ambitiøse mål, som skal sikre en grøn omstilling af erhvervet.

Den danske CAP-plan, dvs. planen for implementering af EU's landbrugspolitik i Danmark, er sendt til godkendelse,

og dermed er det blevet endnu tydeligere, hvad der venter forude, og hvordan de fremtidige støttemuligheder ser ud, når den fælles landbrugspolitik for 2023-2027 rulles ud.

Et af de afgørende tiltag i EU's landbrugspolitik er de såkaldte eco-schemes: Nye, grønne støtteordninger med en række indbyggede krav, som landmændene skal opfylde for at få udbetalt hele landbrugsstøtten. De grønne ordninger spænder vidt, men fra dansk side er der til en start lagt op til blot seks forskellige eco-scheme-ordninger, hvilket kan gøre det vanskeligt for en del landbrugsvirksomheder at være med fra reformperiodens start i 2023.

Det havde været ønskværdigt, at ordningerne var gjort bredere og med flere initiativer, der kunne tilpasses enhver type landbrug. Der er mange penge på spil for danske landmænd. Hvis ikke den enkelte landmand lever op til et af disse eco-schemes, forsvinder 20 procent af den direkte støtte i 2023. I 2025 vil der være tale om 25 procent.

Det vil ikke alene skævvride konkurrencen, hvis det bliver sværere at få støtte til eco-schemes i Danmark; det vil også betyde, at den grønne effekt bliver mindre: Hvis ikke ordningerne er opnåelige for den brede gruppe af landmænd, vil der sættes færre eco-scheme-initiativer i værk, og dermed bliver den grønne effekt mindre.

Generelt er der i EU's landbrugspolitik i langt højere grad end tidligere lagt op til, at den konkrete udformning af landbrugspolitikken overlades til de enkelte medlemslande, men dermed øges samtidig risikoen for, at der vil ske en konkurrenceforvridning mellem medlemslandene.

Det er derfor helt afgørende, at Kommissionen sikrer lige vilkår på tværs af EU, når de enkelte landes planer skal godkendes. Samtidig er det afgørende, at den danske regering sikrer en dansk implementering, der ikke udsætter danske landmænd for urimelige konkurrencevilkår.

CAP-reformen: Hvad kommer den til at betyde?

Den 1. januar 2023 træder den nye CAP-reform i kraft og dermed også nye krav og regler i Danmark. Nogle af de vigtigste punkter i den danske implementering er følgende:

■ Indførelse af seks nye eco-schemes

Indførelsen af eco-schemes - som kan variere fra land til land - betyder, at 20-25 procent af hektarstøtten vil gå til grønne ordninger, dvs. miljø- og klimavenlige tiltag, som vil give ret til ekstra landbrugsstøtte. I Danmark er følgende seks eco-scheme-ordninger i spil:

- Økologisk arealtilskud
- Klima- og miljøgræs
- Fjernelse af biomasse på lavbundsarealer
- Fremme af plantebaserede fødevarer
- Måltrettet regulering af kvælstofudledning
- Biodiversitet og bæredygtighed

■ Støttebetingelser

Indførelsen af strammere GLM-krav, dvs. fælles krav til opretholdelse af god landbrugsmæssig stand (GLM), vil i Danmark slå igennem inden for bl.a. følgende områder:

- GLM 4: Krav om 3 meter bræmmer
- GLM 6: Minimum plantedække i følsomme perioder og arealer
- En række områder såsom krav om sædskifte/afgrøderotation og krav om 4 procent brak/udtagning af omdriftsjord er endnu uafklarede.

■ Støttelofter, degressivitet og omfordelingsstøtte

Men den nye CAP-reform bliver det frivilligt for medlemslandene at indføre støtteloft (capping) og gradvis aftrapning af støtten over et vist beløb (degressivitet). Dog indføres en obligatorisk omfordelingsstøtte på 10 procent af søjle 1-budgettet. Omfordelingen kan også ske på andre måder end via en decideret omfordelingsstøtte.

■ Kompensation til kvægbønder og kartoffelavlere

Som følge af medlemslandenes mulighed for at udjævne hektarstøtten og afskaffe betalingsrettighederne indføres tiltag og ordninger, der skal kompensere de sektorer, der vil blive hårdt ramt af udjævningen. I Danmark søges denne kompensation indført via særlige eco-schemes til kvæg- og mælkesektoren samt til stivelseskartoffelsektoren og sukkerroesektoren.

■ Bortfald af betalingsrettigheder (bruttoarealmodel)

Med bortfald af betalingsrettigheder til fordel for en såkaldt bruttoarealmodel gives mulighed for, at flere småbiotoper m.v. kan være berettiget til basisindkomststøtte.

■ Ændring af landbrugsstøtte til unge

Med en ændring af landbrugsstøtten til unge, nyetablerede landbrugere er det hensigten at styrke unge landbrugeres muligheder for at etablere sig og dermed fremme generations-skifter. Ændringen betyder, at den nuværende ordning - hvor støtten udbetales løbende som tillæg til grundbetalingen - ændres til et enkeltstående etableringstilskud.

■ Fortsættelse af måltrettet regulering

Etablering af målrettede efterafgrøder fortsætter som en landdistriktsordning i 2023 og 2024. Dernæst bliver det fra 2026 til en eco-scheme-ordning. Det er endnu uvist, hvordan ordningen vil udmønte sig.

■ Øget fleksibilitet mellem søjler

Med den nye CAP-reform kan medlemslandene enten overføre op til 40 procent af midlerne fra søjle 1 til søjle 2 eller op til 25 procent af midlerne fra søjle 2 til søjle 1. Dog kan lande, hvor den gennemsnitlige støtte per hektar er under 90 procent af EU-gennemsnittet, beslutte at overføre op til 30 procent fra søjle 2 til søjle 1.

■ Grøn skattereform

Turbulens på verdensmarkedet og udefrakommende faktorer påvirker selvsagt erhvervets økonomi, men det gør også de reformer, som regeringen udarbejder, ikke mindst den grønne skattereform, som regeringen fremlagde i foråret 2022.

Heri ligger et klart signal om at lade en ensartet CO₂-afgift udgøre et afgørende instrument i arbejdet med at opnå den ambitiøse målsætning om at reducere klimabelastende udledninger i Danmark med 70 procent frem mod 2030.

Selv om eventuelle afgifter på biologiske processer i landbruget stadig afventer udmeldinger fra den nedsatte ekspertgruppe, er der ingen tvivl om, at den fremtidige økonomi for landbrugs- og fødevarerhvervet er ganske afhængig af, hvordan en sådan ensartet CO₂-afgift udmøntes.

For omverdenen er der heller ingen tvivl om, at forventningerne er store – ikke mindst i lyset af den udmelding, som statsministeren kom med i sin nytårstale, hvor hun påpegede, at 2022 bliver året, hvor der træffes beslutning om ”ambitiøs afgift på CO₂”.

Hensigten med CO₂-afgiften er, at der via en adfærdsregulerende beskatning skabes incitamenter til at tilvejebringe ny teknologi, der kan nedbringe landets drivhusgasser.

Faktum er imidlertid, at danske virksomheder over en bred kam, også inden for fødevarerklngen, allerede i vid udstrækning arbejder målrettet på at udvikle ny teknologi, der kan nedbringe CO₂-udledningen, og mange virksomheder sætter også gerne yderligere fart på udviklingen. Det er derfor helt afgørende, at virksomhederne med den nye skattereform kan vide sig sikre på, at deres investeringer helt frem til 2030 sker inden for sikre og stabile rammer.

Et andet faktum er, at ikke al adfærd kan ændres, og at adfærdsregulerende afgifter derfor kun giver mening, når der eksisterer et reelt alternativ til CO₂-udledningen.

Biologiske processer kan ikke erstattes af teknik eller maskiner. Metanen fra en ko kan søges nedbragt via foderet, men koens adfærd kan grundlæggende ikke ændres. Når adfærden ikke står til at ændre, fører den øgede CO₂-afgift blot til en fast beskatning. Selve grundtanken bag CO₂-afgiften, nemlig at lade markedet selv finde de billigste reduktioner, falder dermed til jorden.

Derfor er det afgørende, at den varslede CO₂-afgift bliver

ensartet, så der bliver igangsat grønne omstillinger i hele samfundet. Endvidere er det afgørende, at danske virksomheder tildeles rammevilkår, som gør det muligt fortsat at gå forrest og præsentere forskning og innovation, der kan vise nye klimaveje og nye CO₂-reducerende tiltag, som kan inspirere andre lande i verden.

Reguleringen og CO₂-afgiften skal med andre ord gribes klogt an. Ingen kan være tjent med, at nye CO₂-reducerende tiltag i fx landbruget bliver så omkostningstunge, at de risikerer at føre til udflagning af den danske fødevarerproduktion og dermed tab af konkurrenceevne for danske virksomheder og deres medarbejdere.

En ambitiøs og omkostningseffektiv klimainsats skal gå hånd i hånd med et sundt erhvervsliv, sammenhængskraft og social balance. Det er afgørende, at Danmark kan nå de fastsatte klimamål med så få samfundsøkonomiske omkostninger som muligt, samt at innovative danske virksomheder fortsat kan være med til at drive den grønne omstilling og skabe løsninger, som peger fremad.

■ Generationsskifte

Løsninger, der peger fremad, handler også om næste generation. Blandt landets landbrugsbedrifter er der i særlig høj grad brug for løsninger, der peger fremad og indtænker næste generation.

Opgørelser viser, at cirka halvdelen af landets bedrifter har behov for ejerskifte frem mod 2030. Gennemsnitsalderen for danske landmænd nærmer sig 60 år, og der er brug for flere ejerskifter, hvor den unge generation overtager fra den ældre.

Mange faktorer spiller naturligvis ind, når de unge står over for beslutningen om at blive selvstændige landmænd. Økonomien spiller selvsagt en afgørende rolle, ikke mindst bo- og gaveafgiften på 15 procent, som for nogle familier måske kan betyde, at et nært forestående eller planlagt generationsskifte sættes på pause, eller at nye investeringer efter et generationsskifte sættes på standby.

Begge dele – både generationsskifter og nyinvesteringer – er afgørende for den grønne omstilling, og det kan derfor undre, at landets folkevalgte med den ene hånd efterlyser en innovativ og konstruktiv indsats hos landbrugserhvervet i forhold til klimainsats og grøn omstilling, og med den anden hånd dræner virksomhedernes kapitaloverskud ved generationsskifter.

Også jordskatten vejer tungt, når det økonomiske pusle-

”Der må og skal vedvarende findes nye løsninger, så de unge har lyst til at overtage. Nye ejerformer, nye finansieringsmuligheder, nye lånemuligheder osv. Alle nye veje skal afsøges.

Bestyrelsen i Patriotisk Selskab

spil skal lægges. Udsigten til i al evighed at skulle betale en ekstraskat er ikke befordrende for hverken de nyslåede eller de etablerede landmænd. Jordskatten skaber tilmed en unfair konkurrence, eftersom afgiften ikke er pålagt andre europæiske landbrugslande, som Danmark konkurrerer med, og heller ikke er pålagt andre erhverv i Danmark.

En sådan konkurrenceforvriddning gavner på ingen måde i bestræbelserne på at sikre et godt og rentabelt dansk landbrug, der kan bidrage med tusindvis af arbejdspladser og med valuta-indtægter til Danmark. Og jordskatten gavner heller ikke de unges motivation for at købe sig ind i erhvervet.

Hertil kommer de øvrige økonomiske usikkerheder, som de unge står over for: De kommende CO₂-afgifter, som ingen kender omfanget af, og de nye ejendomsvurderinger, som er blevet udskudt ad mange omgange, og som ingen ej heller kender det fulde omfang af.

Der må og skal vedvarende findes nye løsninger, så de unge har lyst til at overtage. Nye ejerformer, nye finansieringsmuligheder, nye lånemuligheder osv. Alle nye veje skal afsøges – og helst med de unge selv helt i front. Hos Patriotisk Selskab indbydes elever fra Dalum Landbrugsskole hvert år til en kursusrække om netop generationskifte.

Både fra erhvervets side, fra politisk hold og fra den finansielle sektor ligger der et ansvar for at skabe farbare veje, så den unge generation tør tro på en fremtid som landmænd og tør give sig i kast med at investere. Kun på den måde kan Danmark forblive et landbrugsmæssigt foregangsland, og kun på den måde kan det sikres, at en ny generation af unge, innovative landmænd står klar til at føre erhvervet videre.

■ Unge landmænd

Også i CAP-reformen er de unge landmænd tænkt ind. I 2023 udløber den nuværende EU-støtteordning, hvor den unge landbruger hvert år modtager et støttebeløb

sammen med arealstøtten. I stedet træder en ny ordning i kraft, som betyder, at støtten udbetales ad én omgang i form af et større engangsbeløb.

Reformen er endnu ikke færdigforhandlet, og der er heller ikke truffet beslutning om den danske implementering af ordningen. Uvisheden om den konkrete udmøntning af etableringsstøtten og en eventuel overgangsordning er selvsagt ikke befordrende for de unge landmænd, som står over for at etablere sig.

Det er afgørende, at ordningen skrues sammen på en måde, så den kan være med til at løse en af de ofte største udfordringer ved nyetablering, nemlig at finde tilstrækkelig kapital. Kun på den måde kan ordningen være med til at sætte yderligere skub i handler og generationsskifter.

Men ét er økonomi; noget andet er de unges drømme og ønsker for fremtiden. Mange unge er stærkt optagede af bæredygtighed og engagerede i at skabe et bæredygtigt fødevarer Danmark gennem viden, dialog og samarbejde. Hvis de unge med deres nytænkning og nysgerrige tilgang skal fastholdes, skal hele det etablerede bagland – politikere, landbrugs- og fødevarer virksomheder, finanssektor, uddannelsesinstitutioner m.v. – være parate til at komme dem i møde.

■ ESG

Bæredygtighed er allerede på dagsordenen i mange sammenhænge – ikke kun hos de unge og ikke kun i tilknytning til miljø og klima, men over en bred kam. Begrebet ESG vinder hastigt frem som en betegnelse, der favner både miljømæssig bæredygtighed (**E**nvironment), social bæredygtighed (**S**ocial) og god ledelse (**G**overnance).

Inden for få år er det forventningen, at alle landbrugs virksomheder over for finansielle samarbejdspartnere skal afrapportere status og planlagte aktiviteter inden for hele ESG-området.

Det er en fælles opgave at blive klogere på ESG. Det er

ikke en ekstraopgave, der skal pålægges den enkelte landmand, som i forvejen har rigeligt med papirarbejde i form af dokumentation, regnskaber og redegørelser.

En fælles og ensartet udvikling af værktøjer, som kan håndtere de nye ESG-krav, er også allerede i fuld gang – i første omgang gælder det de værktøjer, som kan vise et klimaregnskab; dernæst følger værktøjer, som kan håndtere de øvrige ESG-krav.

■ ESG-afrapporteringen

Environment	Social	Governance
Miljø	Medarbejdere	Økonomi
Biodiversitet	Dyrevelfærd	Ledelse
Markdrift	Lokalsamfund	Risikostyring
Energiforbrug	Naboer	Strategi
Luft og vand	Kommunikation	Partnerskaber

Selv om udviklingen af værktøjer allerede finder sted, er det afgørende endnu en gang at pointere vigtigheden af, at værktøjerne bliver tilpasset geografi, bedrift og driftsform, og at de bliver transparente og integreret i de redskaber, som erhvervet i forvejen bruger.

Lige så afgørende er det, at klimaregnskaberne og hele ESG-afrapporteringen på en konstruktiv måde tager højde for de mange miljøtiltag og -indsatser, som erhvervet i forvejen arbejder med. Inden for mange af de områder, som ESG-afrapporteringen har fokus på, er der allerede iværksat mange tiltag på de enkelte bedrifter – ikke blot på miljøområdet, men også når det gælder sociale forhold og ledelsesmæssige tiltag.

Sammenhængskraften mellem land og by er allerede en væsentlig del af erhvervets sociale engagement tillige med ønsket om konstruktivt at bidrage til fællesskaber og liv i landdistrikter, bysamfund og lokalområder. Også på ledelsesområdet er danske landmænd langt fremme i arbejdet med strategier, partnerskaber osv.

ESG-afrapporteringen vil også blive pålagt de øvrige EU-lande, og i den sammenhæng har danske landmænd et stort forspring i kølvandet på mange års arbejde med dataindsamling, dokumentation og digitalisering i alle led af den samlede klynge.

Hvis denne afrapporteringsopgave løftes konstruktivt og i fællesskab, vil dansk landbrug på sigt få en konkurrencemæssig fordel. Og hvis de kommende klimaregnskaber tilmed skrues sammen på den rigtige måde, vil de kunne fungere som et unikt udstillingsvindue for erhvervets grønne løsninger og indsatser til reduktion af det samlede klimaaftryk.

■ Præcisionsjordbrug

Der er nok at vise frem i det grønne udstillingsvindue. Udviklingen af grønne løsninger er allerede i fuld gang i form af ny teknologi, nyt materiel og nye digitale tiltag. Der investeres bl.a. i droner og satellitmålinger af biomasse, og der investeres i materiel til recirkulering af næringsstoffer.

Investeringer i præcisionsjordbrug er et andet igangværende og stort indsatsområde i arbejdet med grønne løsninger, fx med brug af GPS og sektionskontrol, som bidrager særdeles positivt til at gøre brugen af gødning og pesticider mere præcis og effektiv. Men også drone-teknologi kombineret med pletsprøjtning af forskellige ukrudtsarter har potentiale til markante reduktioner i forbruget.

En ny ordning åbner desuden for, at præcisionsjordbrug på nogle bedrifter kan anvendes som alternativ til pligtige efterafgrøder, husdyrefterafgrøder, frivillige målrettede efterafgrøder og obligatoriske målrettede efterafgrøder.

Også fra Patriotisk Selskabs side bliver der taget aktivt del i udviklingen af præcisionsjordbrug, og forsøgsresultater fra nogle af de præcisionsjordbrugsprojekter, som selskabet har deltaget i de seneste år, inddrages i den lovgivning, der fastsættes på området.

■ Pesticidstrategi

I begyndelsen af 2022 blev der indgået politisk aftale om en ny sprøjtemiddelstrategi for 2022-2026. Med aftalen, der har bred politisk opbakning, er der skabt stabile ramme- og arbejdsvilkår med plads til, at brugen af pesticider fortsat kan udvikles og optimeres med fokus på både effektivitet og bæredygtighed.

I aftalen lægges der vægt på mulighederne for at reducere pesticidbelastningen gennem ny teknologi i form af bl.a. præcisionssprøjtning og lukkede påfyldningssystemer, og der afsættes flere ressourcer til test af midler i kraft af en udbygning af det unikke danske varslingsystem for pesticider, de såkaldte VAP-marker, hvor pesticider testes under virkelige dyrkningsforhold.

Desværre indebærer aftalen, at selve pesticidafgiften bibeholdes, hvilket både er skuffende og uforståeligt, eftersom Danmark stort set er det eneste land med sådan en pesticidafgift, og afgiften dermed bliver stærkt konkurrenceforvridende.

Fastholdelsen af pesticidafgiften udmøntes i den nye aftale således, at de mindst belastende produkter bliver billigere, og de mest belastende bliver dyrere, samtidig med at den såkaldte basisafgift bibeholdes.

Hvor den generelle afgift er knyttet til det enkelte produkts belastningsgrad, således at de mest belastende stoffer pålægges højeste afgift og vice versa, så er basisafgiften blot en afgift, som pålægges pr. kilo aktivstof i pesticidprodukterne, uanset belastningen af det specifikke middel.

Fastholdelsen af de høje afgifter og især basisafgiften virker underlig, når aftalepartierne bag den nye strategi samtidig er enige om, at Danmark fortsat skal arbejde seriøst og kvalificeret med brugen af pesticider, og at Danmark på sprøjtemiddelområdet er langt fremme i EU-sammenhæng, hvilket kun understreges af EU's og Miljøstyrelsens bekæmpelsesmiddelstatistik: Over en tiårig periode er belastningen godt og vel halveret i Danmark. I samme periode er den kun reduceret med godt 20 procent i gennemsnit på tværs af EU.

Et seriøst og kvalificeret arbejde med pesticider er ikke omkostningsfrit. En reduktion eller afskaffelse af afgifterne ville kunne skabe større økonomiske råderum til at udvikle og optimere brugen af pesticider og dermed understøtte ambitionen om, at dansk landbrug – sådan som det er formuleret i aftalegrundlaget – fortsat kan "have en international førerposition på produktion af sikre fødevarer".

I april 2022 vedtog et snævert flertal i Folketinget forbud mod brug af aktivmidlet glyphosat på bl.a. fortove, gårdspladser, veje og parkeringsarealer, uagtet at glyphosat er et middel, som Miljøstyrelsen allerede har analyseret, fundet sikkert og godkendt.

I stedet for et decideret forbud mod allerede godkendte midler burde kræfterne lægges i at målrette og begrænse brugen af disse og skabe endnu bedre rammer for alternative sprøjtemidler. Ingen kan være uenig i, at der skal sikres den bedste beskyttelse af det danske grundvand, men der skal sættes ind de rigtige steder, og debatten skal baseres på fakta og fornuft og ikke på følelser.

■ Pesticidstrategi 2022-2026 – fem indsatsområder

1. En rekordlav pesticidbelastning
2. Stram praksis for godkendelser til beskyttelse af grundvandet
3. En mere målrettet kontrol
4. Forskning og fremme af alternativer til sprøjtemidler
5. Udbredelse af det gode landmandskab (Integreret Plantebeskyttelse)

■ BNBO

Selv om statistikkerne taler deres eget tydelige sprog, når det gælder Danmarks "førerposition på produktion af sikre fødevarer", og selv om fakta og forskning viser, at dansk landbrug er meget langt fremme i nedbringelsen af pesticidforbruget, så bliver der alligevel løbende indført nye stramninger mod brugen af pesticider, bl.a. kravet om boringsnære beskyttelsesområder, BNBO.

Med en tillægsaftale til forrige pesticidstrategi blev det aftalt, at kommuner og vandforsyningsselskaber skal indgå frivillige aftaler eller udstede påbud om ophør med brug af pesticider i beskyttelsesområder omkring de borer, hvor kommunerne vurderer, at der er behov.

Som en del af aftalen er det desuden et krav, at disse aftaler skal være indgået inden udgangen af 2022, med den tilføjelse, at såfremt partierne bag pesticidaftalen ikke vurderer, at resultatet er godt nok, kan det føre til et generelt sprøjteforbud i BNBO med en national kompensationsordning.

Indførelsen af disse boringsnære beskyttelsesområder betyder, at der rundt om i landet lige nu arbejdes for at indgå frivillige aftaler mellem lodsejere, vandværker og kommuner.

Det er ikke blot en kolossal opgave, da der eksisterer i omegnen af 5.000 borer, som leverer vand til de almene vandværker, hvilket påvirker mindst lige så mange lodsejere. Det er også en tidskrævende opgave, og det går langsomt med de frivillige aftaler. Der er behov for mere tid, og anbefalingen er derfor, at processen forlænges.

Som altid er landbruget og dets organisationer parate til at indgå i en konstruktiv dialog om, hvordan brugen af pesticider kan nedsættes og om, hvilke andre virkemidler der kan tages i brug til gavn for natur og miljø og den grønne omstilling. Men dialogen skal baseres på faglighed og forskning, og løsningerne og processerne skal være realistiske og operationelle. Restriktionerne for de boringsnære beskyttelsesområder må ikke ende som erstatningsfri regulering.

Landbruget kerer sig om miljøet og bidrager i stor stil til at skåne og beskytte den danske natur. Samtidig kerer den enkelte lodsejer sig helt naturligt om sine marker, arealer og ejendomme – og retten til disse. En rettighed, som desværre også i år har været udfordret, ikke kun i juridisk forstand, men også i fysisk forstand i skikkelse af dyreaktivist, som trænger ind på privat ejendom og også iværksætter skadelige kampagner på nettet og de sociale medier.

Ejendomsrettens ukrænkelighed, grundlovssikrede rettigheder og overholdelse af almindelige demokratiske

processer er desværre ingen selvfølge. Efterdønningerne af minksagen er en tydelig påmindelse herom. De tidligere minkavlere har kæmpet og kæmper stadig for at modtage deres retmæssige erstatning, men det har i skrivende stund fortsat lange udsigter.

Sagen er en trist påmindelse om vigtigheden af at stå vagt om basale, grundlovssikrede rettigheder: De kan ikke tages for givet.

■ Vandområdeplaner

I slutningen af 2021 blev tredje generation af landets vandområdeplaner, gældende for 2021-2027, sendt i høring efter et års forsinkelse.

I planerne foreslås en lang række konkrete indsatser, der skal bidrage til at sikre et bedre vandmiljø i vandløb, søer, kystvande og grundvand. Det drejer sig fx om restaurering af vandløb og søer, forbedret spildevandsrensning for ukloakerede ejendomme og færre overløb af spildevand samt mindre udledning af kvælstof og fosfor.

Alle forslag til indsatser følger retningslinjerne i efterårets landbrugsaftale, og alle har det overordnede fælles sigte at bringe alle vandforekomster i Danmark i overensstemmelse med kravene i EU's vandrammedirektiv.

“Vi skal sikre fuld implementering af vandrammedirektivet, og med landbrugsaftalen har vi fastlagt en ambitiøs indsats mod den allerstørste presfaktor, nemlig kvælstofudledningen”, lød det bl.a. fra miljøminister Lea Wermelin (S), da vandområdeplanerne ved årsskiftet blev sendt i høring.

Med udtalelser som denne står det desværre klart, at planerne igen indeholder et meget entydigt fokus på kvælstof, der endnu en gang udråbes som den største presfaktor.

Selv om planerne afspejler, at der er lyttet til de anbefalinger, som landets vandråd er fremkommet med, og selvom der er sat øget fokus på bl.a. kollektive virkemidler og marine virkemidler, så ændrer det ikke ved det faktum, at det faglige grundlag bag både vandløbsindsatsen og kvælstofreguleringen stadig ikke er solidt nok.

Der har endnu ikke været foretaget en systematisk gennemgang af de vandløb, der er med i vandplanerne, sådan som landbrugets organisationer i årevis har appelleret til, og der er heller ikke i nævneværdig grad blevet inddraget den forskning, som viser, at meget andet end kvælstof er med til at belaste tilstandene i de danske kystvande og vandløb.

Konsekvensen af denne ensidige fokusering på kvælstof kan meget vel blive, at god landbrugsjord braklægges uden synlige forbedringer af miljøtilstanden. Forsøg og forskning peger på, at de bedste resultater ses dér, hvor kollektive og geografisk tilpassede virkemidler tages i brug i form af vådområder, minivådområder, lavbundsprojekter og marine virkemidler.

Forhåbentligt vil denne kendsgerning blive bekræftet, når vandplanerne skal underlægges en såkaldt “second opinion” i form af en gennemgang af selve faggrundlaget bag de aktuelle kvælstofreduktionsmål og med inddragelse af lokalt funderede analyser. Denne “second opinion” skal ligge klar, inden de endelige mål fastsættes i 2023/2024. Indtil da vedbliver erhvervet med at råbe vagt i gevær.

■ Baltic Pipe

Også på andre områder råbes der vagt i gevær. Det gælder bl.a. i forhold til anlæggelsen af den 900 kilometer lange gasledning, Baltic Pipe, der forbinder Norge, Danmark og

Polen, og årligt skal transportere 10 milliarder kubikmeter gas fra de norske gasfelter i Nordsøen gennem Danmark og videre til Polen.

Der er ingen tvivl om, at gasledningen, som forventes åbnet i 2023, har været stærkt kritiseret, lige siden den blev iværksat. Flere af Patriotisk Selskab medlemmer er ramt af ledningsføringen – både på deres jorde og landskaber og på deres økonomi som følge af de ekstremt lave erstatninger, som det statslige Energinet har tilbudt.

I den seneste tid har Baltic Pipe-projektet imidlertid på en meget trist baggrund fået fornyet aktualitet i kølvandet på den russiske invasion af Ukraine. I årevis har Rusland været storleverandør af gas til Europa, men afhængigheden af den russiske gas har nu givet projektet et helt andet perspektiv.

Søgningen efter alternativer til russisk gas er gået i gang, men det ændrer dog ikke ved det faktum, at de tilbudte og meget lave Baltic Pipe-erstatninger ikke må danne præcedens og dermed blive udslagsgivende for erstatninger ved tilsvarende fremtidige projekter inden for grønne omstillinger og transport af grøn energi.

Der er ingen tvivl om, at forude venter mange nye grønne tiltag, og mange indsatser er stadig ubeskrevne. Det samlede erhverv er klar til at skrive ny grøn historie, men de mange nye kapitler skal skrives på en ordentlig og fair måde.

■ Biogas

En af de nye grønne historier kan meget vel handle om biogas.

Som en grøn og bæredygtig energikilde, der er skabt af dansk landbrugs egne restprodukter i form af gylle og husdyrgødning, kan biogas blive et væsentligt bidrag i frembringelsen af el og varme til de danske husstande.

Produktionen af biogas dækker allerede en del af det danske gasforbrug, men der er potentiale for meget mere – både på langt sigt og i den aktuelle situation, hvor Danmark i lighed med mange andre lande er ramt af voldsomme prisstigninger på energi og bekymringer om den fremtidige forsyning.

Med en fremrykning af allerede vedtagne puljer og højere kapacitetsudnyttelse i eksisterende biogasanlæg kan Danmark drage fordel af at være et veldrevet landbrugsland med mulighed for at omdanne restprodukter

”Som samlet erhverv har danske landbrugs- og fødevarevirksomheder førhen stået sammen og klaret sig gennem kriser: Finanskrise, energikrise, coronakrise, klimakrise osv. Nu gælder det en voldsom krig i Europa. Giv de nødvendige lempelser og lad erhvervet i fællesskab gøre den indsats, der er hårdt brug for.

Bestyrelsen i Patriotisk Selskab

til ressourcer og dermed endnu en gang blive førende udi teknologi, som for alvor kan bidrage til den grønne omstilling.

■ Vildt

I mange sammenhænge er det veldrevne danske landbrug tæt forbundet med de vildtvenlige landskaber, som flere steder udgør en væsentlig del af den danske natur. Når det gælder forvaltningen af det danske vildt, må vi appellere til, at der findes mindelige løsninger, og at der indgås aftaler, som sikrer de bæredygtige bestande og vildtvenlige landskaber. Det gælder bl.a. i forhold til ud-sætning af ænder og forvaltning af kronvildt.

I løbet af 2022 er det op til miljøministeren at beslutte, hvorvidt det også i fremtiden skal være muligt at udsætte ænder. Hvis muligheden for udsætning stoppes, vil det ikke blot få økonomiske konsekvenser for de berørte ejendomme og for opdrættere af vildtfugle; det vil også få store konsekvenser for rigtig mange jægere og mindre ejendomme, hvor andeudsætning og andejagt er en vigtig del af herlighedsværdierne og jagtkulturen.

Også når det gælder hjortevildt og forvaltningen heraf – som lovbehandles i 2022 – er det afgørende, at der findes løsninger, som både tilgodeser landbruget, skovbruget, jægerne og befolkningens ønsker om at kunne iagttage kronvildtet i naturen.

■ Afslutning

2021 blev et år, hvor coronaen stadig kastede mørke skygger ind over landet. 2022 er i skrivende stund et år, hvor verden er gået i sort; krigen i Ukraine raser.

Under coronaen stod Danmark sammen, og der blev skabt nye måder at sikre sammenhængskraft på – både for den enkelte og for landet som helhed. Som et stærkt forbindelsesled mellem land og by indtog det samlede landbrugs- og fødevareerhverv en betydende rolle i ska-

belsen af denne sammenhængskraft: Der blev leveret en driftssikker indsats, og der blev opretholdt en ubrudt værdikæde.

Det samme kan erhvervet gøre nu, hvor Europa er ramt af krig. Danmark er allerede i gang med at hjælpe og bidrage. Både den enkelte dansker, organisationer og grupper bidrager, og også en lang række enkeltstående landbrugs- og fødevarevirksomheder er klar med jobs og indkvarteringsmuligheder til de flygtende ukrainere.

Men som samlet erhverv kan vi gøre endnu mere, også på globalt plan, og vi kan gøre det uden at miste fokus på den grønne omstilling og uden at miste vækstmomentum.

Som samlet erhverv har danske landbrugs- og fødevarevirksomheder førhen stået sammen og klaret sig gennem store kriser: Finanskrise, energikrise, coronakrise, klimakrise osv. Nu gælder det en voldsom krise med krig i Europa.

Lad erhvervet i fællesskab gøre netop den indsats, der lige nu er hårdt brug for; lad ikke erhvervet blive overhalet af andre lande, som måske lempet krav og reguleringer for at bidrage, mens Danmark står stille i regelrytteri.

Giv de nødvendige fælleseuropæiske lempelser, så den danske fødevareklynge kan bidrage til at sikre forsyninger af fødevarer og foder på først og fremmest det europæiske marked og samtidig kan levere en fødevareproduktion, som kan imødekomme den hjemlige efterspørgsel og dæmpe de tårnhøje prisstigninger på madvarer.

Ingen ved, hvor længe krigen varer ved. Det er nu, der er brug for handling. Det kan siges meget enkelt, sådan som det er formuleret i Landbrug & Fødevarers fælles vision: ”Noget at leve af. Noget at leve for”. ■

■ Tak for en god indsats

Igen i år skal lyde en stor tak til såvel bestyrelses- og udvalgsmedlemmer som ledere og medarbejdere for et godt samarbejde og en engageret indsats. I kraft af konstant fokus på markedet og løbende udvikling af nye tiltag, løsninger og faglige kompetencer står selskabet godt rustet til fremtiden.

Patriotisk Selskab i årets løb

- læs bl.a. om:

- Udvikling i regnskabsåret
- Samarbejdspartnere i ind- og udland
- Det Fynske Dyrskeue
- Strategi 2025
- Medarbejdere og HR
- Kommunikation

■ Udvikling i regnskabsåret

Året blev igen præget af coronavirus med periodevis nedlukning og begrænsninger i fysiske møder. Umiddelbart inden regnskabsårets slutning blev alle restriktioner ophævet, og coronavirus betragtes ikke længere som en samfundskritisk sygdom.

Længere perioder med nedlukning har skabt nye måder at arbejde på, og alle selskabets medarbejdere har nu en laptop og dermed muligheden for at arbejde hjemmefra i det omfang, som det er til fordel for såvel arbejdsgiver som arbejdstager.

Patriotisk Selskab investerer fortsat ressourcer i den digitale udvikling. Derudover har flere af selskabets teams i årets løb fået udarbejdet DISC-profiler med henblik på en større forståelse af og respekt for de interne forskelligheder. Målet er at styrke kommunikationen internt og øge effekten af rådgivningen.

Planteavlsafdelingen udvider fortsat og har i året investeret i en forsøgsmejetærsker, som forventes leveret sommeren 2022. Forsøgene øges og giver Patriotisk Selskab en god mulighed for at være forrest med den nyeste viden.

Rådgivningen bevæger sig mod en rapportering af mere end blot de økonomiske resultater, selvom disse naturligvis er en forudsætning for at kunne arbejde med de øvrige. ESG forventes at blive et stort rådgivningsområde på tværs af de faglige afdelinger i Patriotisk Selskab og vil inden for kort tid blive en væsentlig del af virksomhedernes rapportering til interessenter.

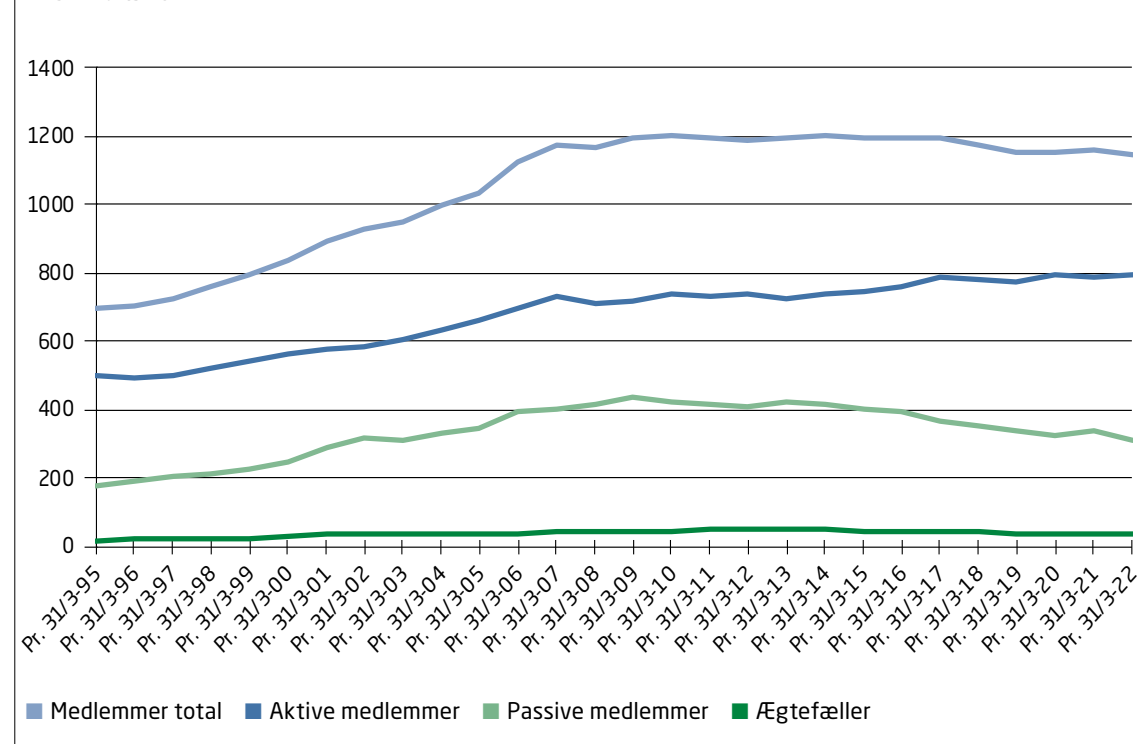
Derudover giver strukturudviklingen i landbruget fortsat mange opgaver med ejendomshandler og med beregninger af udskudt skat.

Hos medlemmerne blev der generelt høstet fornuftigt. Priserne på høst 2021 er steget eksplosivt og for flere afgrøder mere end 100 procent i sæson. For planteavl ses en historisk stor spredning i de økonomiske resultater, som i overvejende grad kan tilskrives timing (og held) med salgstidspunkterne.

Der har været historisk dårlige bytteforhold for griseproducenterne, og især produktionen af smågrise har været økonomisk hårdt udfordret i året. Prisen på mælk har været god og stigende igennem året.

■ Medlemsudvikling 1995 - 2022

Pr. 31. marts 2022

■ Landbrug & Fødevarer

I det forgangne år er Landbrug & Fødevarer igen gået forrest i politiske sammenhænge og i enkeltstående sager og har leveret en effektiv og handlingsorienteret indsats. Samtidig er der via den brede kommunikation sat fokus på erhvervets bidrag og betydende rolle i samfundet.

I et arbejdsmarked med færre og færre landmænd og flere og mere specialiserede indsatser er der brug for, at landbruget er åbent og kommunikerende med omverdenen, og der er brug for et konstant pres på det politiske system.

Patriotisk Selskab bakker generelt op om den linje, som Landbrug & Fødevarer lægger for dagen, med stor aktivitet rundt om i landet og bestandigt fokus på landbrugets mærkesager.

■ Samarbejde med SEGES

I det daglige har Patriotisk Selskab et godt samarbejde med SEGES, men selskabet er stadig ikke en del af DLBR-samarbejdet (Dansk Landbrugsrådgivning), der består af kernemedlemmer, som har stemmeret og bliver involveret i diverse tiltag.

Patriotisk Selskab er såkaldt netværksmedlem, hvilket vil sige, at selskabet teknisk set er medejer af diverse produkter og således også har adgang til det meste. Der er imidlertid tale om en pakkeløsning, som selskabet ikke selv har indflydelse på og ej heller har mulighed for at plukke i. Indmeldelse i DLBR-samarbejdet ville teknisk set betyde en stemme for Patriotisk Selskab, men i praksis ville det intet ændre.

■ Medejer af AgroMarkets

Patriotisk Selskab er medejer af selskabet AgroMarkets, som blev stiftet af 17 landboforeninger i 2017. AgroMarkets er landbrugets leverandør af analyser, anbefalinger i forhold til råvaredisponering og rådgivning i forhold til forståelse af finansmarkeder verden over.

■ Samarbejdspartnere

I årets løb har Patriotisk Selskab i lighed med de forgangne år haft et tæt og konstruktivt samarbejde med en lang række danske virksomheder og organisationer.

De mange samarbejdsrelationer er både hver for sig og tilsammen med til at udbygge kendskabet til selskabet, styrke rådgivningen og sikre den synergi, der skaber fremdrift og fornyelse. Samarbejdsrelationerne omhandler såvel specifik faglig rådgivning som politisk interessevaretagelse.

■ Patriotisk Selskabs samarbejdspartnere

Svinerådgivning:

Inden for det svinefaglige område er der samarbejde med bl.a. DK-Svinerådgivning A/S og Porcus Svinefagdyrlæger & Agronomer.

Økonomirådgivning:

Inden for økonomirådgivning samarbejdes med en række revisionsfirmaer og advokater samt diverse realkredit- og pengeinstitutter.

Juridisk rådgivning:

Inden for juridisk rådgivning samarbejdes med EjendomDanmark og en række advokatfirmaer.

Planteavlsrådgivning:

Inden for planteavlsrådgivning samarbejdes med Stiftelsen Hofmansgave, Bramstrup Videncenter, DLG og DLF Seeds, der alle bidrager i forbindelse med afdelingens forsøgsarbejde. I forbindelse med jordbundsanalyser samarbejdes med AGROLAB Group i Tyskland. Patriotisk Selskab er desuden medejer af det økologiske samarbejde Syddansk Økologi. Der er indgået forsøgssamarbejde med DeSeed A/S.

Miljørådgivning:

Inden for miljørådgivning samarbejdes med bl.a. Wind Denmark.

Politisk interessevaretagelse:

Inden for politisk interessevaretagelse samarbejdes med bl.a. Sektionen for Større Jordbrug og Dansk Skovforening.

Organisatoriske samarbejdspartnere:

De organisatoriske samarbejdspartnere tæller bl.a. Det Kgl. Danske Landhusholdningsselskab, BYFO, Fynsk Landbrugs Eventforening og Centrovce.

Øvrige samarbejdspartnere:

Øvrige samarbejdspartnere tæller Syddansk Universitet, KU-Science og en række landbrugs-skoler. Disse samarbejdsrelationer vedrører især produktudvikling, undervisning og rekruttering.

Sideløbende med de hjemlige samarbejdsrelationer er Patriotisk Selskab også involveret i en række internationale samarbejder. Det gælder bl.a. det internationale netværk af landbrugsøkonomer, agri benchmark Cash Crop, som Patriotisk Selskab har deltaget i siden år 2007, og hvortil selskabet hvert år indberetter talmateriale til benchmarking inden for planteproduktion. Patriotisk Selskab er også aktiv i agri benchmark Pig-samarbejdet.

De internationale samarbejdsrelationer sikrer videndeling på et højt niveau inden for produktionsøkonomi i griseproduktion og jordbrugsforskning i et globalt perspektiv og styrker desuden rådgivning og netværk.

Den indsamlede viden dokumenteres og formidles løbende til medlemmer og samarbejdspartnere via bl.a. nyhedsbreve og Driftsanalyser samt ved medlemsmøder. Via relationer og netværk i det internationale samarbejde bistår selskabet desuden medlemmer, som påtænker at investere i eller allerede har landbrugsproduktion uden for landets grænser.

■ Fynsk Landbrugs Eventforening

På grund af corona og forbud mod store forsamlinger blev Det Fynske Dyrske i 2021 for andet år i træk aflyst.

For Patriotisk Selskab, som i tæt samarbejde med Centrovic og i regi af Fynsk Landbrugs Eventforening arrangerer det årlige dyrske, er det dog glædeligt at kunne konstatere, at to års aflysning ikke har ændret ved opbakningen til skuet. Igen i år er der stor opbakning og tilslutning fra både udstillere, frivillige og samarbejdspartnere.

Når dyrsket åbner i juni 2022, vil det være med fejringen af 140-års jubilæum. Igennem alle årene har Det Fynske Dyrske via udstillinger og aktiviteter skabt et attraktivt mødested for landmænd, dyreudstillere, fødevareproducenter, institutioner, skoler og fynske familier, og skuet har stået som en væsentlig og imageskabende begivenhed for landbruget på Fyn.

■ A/S Det Fynske Landbocenter

Patriotisk Selskab ejer ejendomsselskabet A/S Det Fynske Landbocenter, der ejer ejendommen Ørbækvej 276, Odense. Gennem de seneste år er der foretaget en række forbedringer og vedligeholdelsesarbejder på såvel ejendommen som udenomsarealerne. Ejendommen har p.t. tre lejere: Patriotisk Selskab, Porcus Svinefagdyrlæger & Agronomer og DK-Svinerådgivning A/S.

■ Direktion, bestyrelse og udvalg

Selskabets direktion udgøres af adm. direktør Nils Rasmussen og direktør Christian Himmelstrup Vesterager. Direktionen deltager i bestyrelsens møder. Patriotisk Selskabs bestyrelse består af fem generalforsamlingsvalgte medlemmer og en medarbejderrepræsentant. Den medarbejdervalgte repræsentant er p.t. juridisk seniorkonsulent Bodil Just.

Der har i 2021/2022 været afholdt seks bestyrelsesmøder. Hovedtemaet på bestyrelsesmøderne er forretningsudvikling, herunder orientering til og fra henholdsvis bestyrelse, direktion og faglige udvalg, den aktuelle erhvervspolitiske situation, selskabets økonomi samt sager i relation til A/S Det Fynske Landbocenter og Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond.

Herudover er møderne præget af god og konstruktiv debat bl.a. i forhold til den aktuelle politiske dagsorden og arbejdet med Patriotisk Selskabs strategi 2025.

■ Udvalgene

Patriotisk Selskab har tre stående udvalg: Økonomiudvalget, Husdyrbrugsudvalget og Planteavludvalget. Udvalgenes formål er dels at give sparring til de respektive afdelinger og selskabets ledelse (bestyrelse og direktion), dels at være selskabets ambassadører i faglige sammenhænge. Derudover samles alle, dvs. udvalg, ledelse og bestyrelse, til netværksmøde én gang årligt.

I 2021/2022 har Økonomiudvalget og Husdyrbrugsudvalget i lighed med tidligere år afholdt fælles udvalgsmøder.

”Det er glædeligt at konstatere, at to års corona-aflysning ikke har ændret ved opbakningen til Det Fynske Dyrske. Igen i år er der stor opbakning og tilslutning fra både udstillere, frivillige og samarbejdspartnere.

Patriotisk Selskab

Begge udvalg har stort fokus på udviklingen af det digitale benchmarking-dashboard MyBusiness og Patriotisk Selskabs app, og udvalgsmedlemmerne bidrager med input og erfaringer, som direktionen tager med videre.

■ Strategi 2025

Patriotisk Selskab afsluttede Strategi2020 med udmærket opfyldelse af målepunkterne. Gennem hele strategiperioden har selskabet demonstreret fremgang på antallet af aktive medlemmer, omsætning og udvikling.

Allerede i 2019 påbegyndtes processen om skabelsen af Strategi2025, som afløser Strategi2020, men på grund af corona blev det først i oktober 2021 muligt at afholde et kick off-arrangement for alle selskabets medarbejdere.

Efterfølgende er implementeringen af de operationelle tiltag begyndt, herunder konkrete handlinger, som den enkelte medarbejder kan udføre i dagligdagen for aktivt med sin egen indsats at støtte realiseringen af de fire hovedmål i Strategi2025. Resultaterne begynder allerede så småt at vise sig.

Strategi2025 er en operationel vækststrategi, der skal sikre, at den bevægelse, Patriotisk Selskab som markedsleder er i gang med inden for sine kerneområder, vedligeholdes, styrkes og udvides – dvs. høj faglighed, høj kundetilfredshed, høj medarbejdertilfredshed og høj uvildighed i rådgivningen. Gennem en styrkelse af disse kerneområder sikres selskabets markedspositioner.

■ Medarbejdere og HR

I et dynamisk arbejdsmarked med stor efterspørgsel på kvalificeret arbejdskraft har Patriotisk Selskab i lighed med tidligere år haft stort fokus på at skabe et godt fundament for at tiltrække nye medarbejdere og fastholde nuværende.

Når det gælder tiltrækning, Employer Branding, anvendes bl.a. en række faglige netværk, sociale medier og karrieremesser til at udbrede kendskabet til Patriotisk Selskab.

”I et dynamisk arbejdsmarked med stor efterspørgsel på arbejdskraft har selskabet konstant fokus på at tiltrække og fastholde medarbejdere.

Patriotisk Selskab

Der har ligeledes været fokus på at tiltrække praktikanter og studentermedhjælpere.

I årets løb har selskabet således haft tilknyttet praktikanter og studentermedhjælpere fra bl.a. UCL (finansøkonom, jordbrugsteknolog), Erhvervsakademiet i Aarhus (jordbrugsteknolog), KU Life (cand.agro.) og SDU (kommunikation).

Via praktikanterne og studentermedhjælperne styrkes kendskabet til selskabet på de forskellige uddannelser, og dermed styrkes også rekrutteringsgrundlaget. Det øgede kendskab har desuden medført et stigende antal uopfordrede henvendelser fra studerende.

Når det gælder nyansættelser, har der i årets løb været fokus på at udvikle og tilrettelægge onboarding-forløb, der favner både de sociale, organisatoriske og faglige aspekter af Patriotisk Selskab, samt fokus på at sikre karriereplaner for de nyansatte.

Løbende udvikling, oplæring og vidensopbygning er en del af den kontinuerlige HR-indsats, og heri indgår også de årlige medarbejderudviklingssamtaler, løn- og målsamtaler samt 1:1-samtaler.

Når det gælder seniorer, arbejdes der med flere muligheder, bl.a. tilbud om nedsat tid, fleksible arbejdsforhold og gradvis nedtrapning via eksempelvis køb af seniordage. HR-afdelingen afholder løbende seniorsamtaler, og der er tillige oprettet et forum for seniorer i Patriotisk Selskab. Målet er, at de interne generationsskifter og vidensdelinger planlægges i god tid, så overdragelsen til ny konsulent sker glidende og trygt for både kunder og konsulenter.

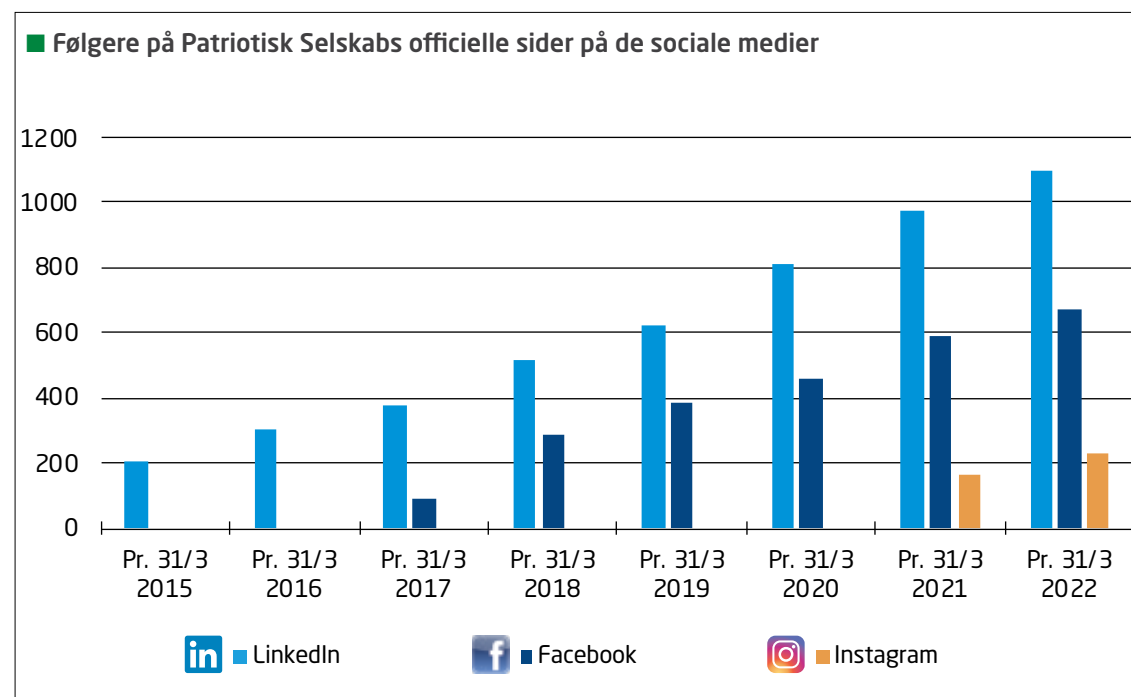
Trivselsundersøgelse

I januar 2022 gennemførte Patriotisk Selskab en trivselsundersøgelse med et meget tilfredsstillende resultat. 88 procent af medarbejderne deltog i undersøgelsen (i 2020 deltog 91 procent), og den gennemsnitlige score lå på 8,1 på en skala fra 1 til 10. Ved trivselsundersøgelsen i januar 2020 lå scoren på 8,0.

Scoren angiver en samlet vurdering af en række udsagn om strategi, vision og mål, kultur og klima, ledelse, loyalitet, kvalitetssystem, samarbejde, information og kommunikation, faglig kompetence og udvikling, ansættelsesforhold og arbejdsmiljø. På baggrund af undersøgelsesresultatet udarbejdes i alle teams handlingsplaner med prioriterede fokusområder.

Medarbejdersammensætning

I regnskabsåret 2021/2022 beskæftigede Patriotisk

Selskab 85 medarbejdere inkl. studentermedhjælpere. De 85 medarbejdere er ligeligt fordelt mellem mænd og kvinder.

Gennemsnitsalderen i Patriotisk Selskab er 47 år, hvilket betragtes som tilfredsstillende set i lyset af, at selskabet beskæftiger mange akademikere. De to største medarbejdergrupper er gruppen af 26-35-årige og gruppen af 46-55-årige.

■ Kommunikation

Størstedelen af Patriotisk Selskabs kommunikation foregår via digitale kanaler. Den primære kanal for Patriotisk Selskabs eksterne kommunikation er nyhedsbrevet, som jævnligt udsendes til medlemmer og andre interessenter, og hvorfra der linkes til selskabets hjemmeside med artikler, aktuelle emner og relevant rådgivning.

Sociale medier

Indsatsen på selskabets officielle sider på de sociale medier Facebook, LinkedIn og Instagram er styrket yderligere. I takt med en stigende følgerskare arbejdes der løbende på at udvikle indholdet af de enkelte opslag og målrette indholdet til hver enkelt platform og målgruppe.

De sociale medier medvirker til at udbrede kendskabet til Patriotisk Selskab og imødekommer samtidig den yngre generation af landmænd, som i forvejen benytter de sociale medier i dagligdagen.

Ud over kommunikation via selskabets officielle sider på de sociale medier udøves mere målrettet kommunikation i Facebook-grupper til specifikke formål, fx i Planteavlsafdelingens Facebook-gruppe "Aktuelt i Marken".

Presseomtale

Ligesom på de sociale medier er det også via pressen muligt at nå ud til et bredere publikum og udbrede kendskabet til Patriotisk Selskab og rådgivningen. Selskabets presseindsats især de landbrugsfaglige medier prioriteres derfor fortsat.

Presseomtalen finder især sted i medier som Effektivt Landbrug, Landbrug Fyn og månedsmagasinet Agro, både i de trykte blade og online, og indholdet er primært af faglig karakter, i tråd med selskabets satsning på en stærk faglig profil.

Igen i 2021/2022 har Patriotisk Selskab opnået et højt antal af presseomtaler – dog en smule lavere end året før, hvilket skyldes den styrkede indsats på de sociale medier.

Personlige og digitale møder

Det personlige møde med medlemmerne vægtes fortsat højt hos Patriotisk Selskab, og fyraftensmøder, konferencer, netværksgrupper m.v. prioriteres derfor i den kommunikative indsats. Trods corona har det størstedelen af året været muligt at gennemføre fysiske møder og arrangementer, suppleret af en række digitale tiltag. ■

Direktion og stabsfunktioner pr. 1. juni 2022

Direktion

Nils Rasmussen
Adm. direktør
nr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5470

Christian Himmelstrup
Vesterager
Direktør
chv@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5480

Sekretariat

Marianne Neumann
Direktionssekretær/
sekretariatschef
mn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5411

Vicki Bang
Personlig assistent
vba@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5472

Birgitte Steenberg
Receptionist
bst@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5416

Jan Kortsen
Pedel
jko@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5414

Bogholderi

Rikke Barnbæk Jensen
Controller
rbj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5419

Anita Lund Rosenkær
Controller-assistent
alu@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5415

Digitalisering

Michael Madsen Brandt
Digital konsulent
mmb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5408

HR

Anne Margrethe Jensen
HR-konsulent
amj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5409

Kommunikation

Charlotte Bogh Poder
Kommunikationsansvarlig
cbp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5410

Sofie Lorentzen
Studertermedhjælper
slo@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5440

Økonomi-afdelingen

- læs bl.a. om:

- Landbrugets økonomi
- Foreløbige regnskaber
- Driftsanalyser
- ESG
- Råvaremarkedet
- Elektronisk bogholderi
- Ejendomsvurderinger
- Generationsskifte

Landbrugets økonomi

Høståret 2021 startede godt med en fin etablering af vintersæd, men foråret blev vådt, og da vårsæden endelig kom i jorden, fulgte mange tørre dage. Udbyttet blev derfor til den meget lave side med lav kernestørrelse og hektolitervægt. Set i et 10-årigt perspektiv er det kun det tørre år 2018, der ligger lavere. Priserne på afgrøderne steg til gengæld, hvilket opvejer de dårlige høstudbytter. Frøudbytterne har været knapt så hårdt ramt og ser ud til at have klaret sig fornuftigt i 2021. Roerne kom, til trods for en svag start, stærkt igen med et meget højt udbytte.

En af de store udgiftsposter for planteavlerne har været gødning, idet kvælstofprisen var på vej op i 2021. Prisen på kvælstof følger ofte afgrødepriserne, men alligevel lå priserne i 2021 på det højeste niveau siden 2008 – vel at mærke længe før invasionen af Ukraine.

Højere afregningspriser på korn hænger uløseligt sammen med højere foderpriser til husdyr. Slagtegriseproducenterne har klaret sig ganske fornuftigt i 2021 til trods for eksportproblemer og en noget lavere notering end i 2020, godt hjulpet på vej af, at smågriseprisen har været nærmest historisk lav.

Foreløbige regnskaber

I tabellen "Virksomhedens samlede økonomi" indgår de virksomheder, som har fået udarbejdet tidlige regnskaber. Tabellen er udarbejdet på baggrund af i alt 57 regnskaber, herunder 32 planteavlsejendomme og 25 grisebedrifter.

Tabellen viser et gennemsnit af ejendommene, og forudsætningerne kan være vidt forskellige. Der kan være stor variation i størrelsen på planteavlsejendommene, og på grisebedrifterne er der ikke taget hensyn til, om det er en slagtegriseproducent eller en sobesætning. Derudover er ejendommene i 2021 ikke nødvendigvis de samme ejendomme som de forrige år. Tabellen tegner alene et billede af de regnskaber, der var færdiggjort ved redaktionens afslutning.

I 2021 er der for alvor kommet debat om ESG og rapporteringsværkstøjer. Selskabet har fokus på den konkrete implementering.

Patriotisk Selskab

For griseproducenterne er de gode år desværre blevet afløst af et par mindre gode, men med stor spredning i resultatet. Dette må også forventes i det kommende regnskabsår, hvor resultaterne kan variere alt efter, hvorledes priserne på foder og energi er fastlåst.

Konsolideringen, i tabellen angivet som linjen "Ændring i EK efter drift, skat og privat", viser, at både planteavlere og griseproducenter fortsat ruster sig mod tab.

Driftsanalyser

Midt i november 2021 udsendte Patriotisk Selskab den 55. udgave af Driftsanalyser for perioden 2020/2021. Analyserne gav et tilbageblik på et ganske anderledes år med mange corona-restriktioner, som dog ikke kunne aflæses i økonomien i årets Driftsanalyser.

Planteavlerne havde et godt år. Høstudbyttet var en smule lavere end året før, men stadig højt, og det lavere udbytte blev opvejet af afregningspriserne.

Griseproducenterne havde også et godt år, som står i kontrast til situationen i skrivende stund. De gode resultater i 2020 betød, at mange landmænd fik afdraget gæld og konsolideret sig og således fik opbygget en vis robusthed over for lavere noteringer.

I årets Driftsanalyser indgik dobbelt så mange økologiske virksomhedsanalyser sammenlignet med året før, og de økologiske producenter kunne således benchmarkes med afgrødeanalyser for ti afgrøder, målt på både gennemsnit og bedste halvdel.

Grønne regnskaber i en ny form

I årets løb har Patriotisk Selskab haft blikket rettet mod udviklingen af den såkaldte ESG-afrapportering (Environmental, Social, Governance) og den rådgivning, som afrapporteringen forventes at medføre.

I 1990'erne udarbejdede Økonomiafdelingen gennem flere år grønne regnskaber for en række medlemmer, fordi der også dengang var et ønske om at følge udviklingen i bedriftens miljøforhold. De grønne regnskaber gik desværre af mode igen, og færre og færre fik dem udarbejdet.

Med ESG-afrapporteringen er de grønne regnskaber tilbage i en ny og udvidet form, der også belyser andre forhold på bedrifterne, og i 2021 er der for alvor kommet fokus på ESG. Flere rapporteringsværkstøjer er kommet på markedet, og også de finansielle aktører har kastet sig ind i debatten om ESG.

VIRKSOMHEDENS SAMLEDE ØKONOMI, 1.000 KR. PR. EJENDOM

	PLANTEAVLSBEDRIFTER			GRISEBEDRIFTER		
HØSTÅR	2021	2020	2019	2021	2020	2019
Antal ejendomme	32	24	16	24	20	20
Gnsn. størrelse markbrug ha	405	314	412	270	374	383
Gnsn. dyreenheder				397	379	372
ÅRETS RESULTAT						
Dækningsbidrag	5.210	3.170	4.470	7.067	8.256	9.345
Kontante kapacitetsomkostninger	-2.314	-1.870	-2.038	-3.923	-3.477	-3.238
Afskrivninger	-930	-698	-718	-1.103	-1.151	-1.081
Resultat af primær drift	1.967	601	1.714	2.041	3.628	5.026
Andre erhverv	658	517	957	309	71	77
EU-støtte	858	729	885	568	760	753
Resultat før finansiering	3.483	1.847	3.556	2.918	4.459	5.856
Finansiering i alt	-1.256	-953	-1.774	-1.264	-1.684	-2.195
Private indtægter	279	286	263	148	259	161
Resultat før regulering og skat	2.505	1.180	2.045	1.802	3.034	3.822
Skat af årets resultat	-1.043	-427	-828	-623	-1.411	-1.300
Privat udtræk	-236	-362	-476	-304	-362	-196
Ændring i EK efter drift, skat og privat	1.226	391	740	875	1.261	2.326
BALANCEN ULTIMO						
Aktiver i alt	69.073	67.828	60.133	56.023	61.387	54.127
Gæld	-40.870	-44.137	-35.855	-38.241	-43.355	-42.831
Hensættelser	-6.862	-5.935	-6.250	-3.465	-4.241	-2.594
Egenkapital	21.341	17.756	18.027	14.317	13.791	8.703
PENGEBINDING						
Likviditet efter regulering og privat	1.573	1.227	1.548	1.803	3.859	1.998
Investeringer	-432	-1.747	-2.592	-3.390	-2.446	-2.911
Likviditetsoverskud/-behov	1.141	-521	-1.044	-1.587	1.413	-912
NØGLETAL						
Rentabilitet (før ejeraflønning og skat)						
Afkastningsgrad	5,0%	2,7%	5,9%	5,2%	7,3%	10,8%
Egenkapitalforrentning	11,7%	6,6%	11,3%	12,6%	22,0%	43,9%
Soliditet						
Soliditetsgrad	30,9%	26,2%	30,0%	25,6%	22,5%	16,1%
Andel af ejendomme med positive ændringer i EK efter drift, skat og privat	94%	58%	88%	75%	90%	90%

Patriotisk Selskab forventer, at 2022 vil byde på konkret implementering af ESG og har derfor fokus på, hvordan de nye rapporteringsværktøjer og styringsredskaber kan bruges til yderligere driftsoptimeringer.

■ Økonomikonference

ESG og bæredygtighed var også på dagsordenen ved Patriotisk Selskabs Økonomikonference i december. Temaet for konferencen var udvikling af fremtidens landbrug i en tid, hvor økonomi og bæredygtighed går hånd i hånd.

Indlæggene på konferencen handlede om grøn omstilling og plantebaserede fødevarer samt udvikling af klimaregnskaber og regnskabernes betydning for den finansielle vurdering af landbrugsbedrifter.

Derudover var der indlæg om arbejdet med bæredygtige investeringer i dansk skovbrug, EU's fælles landbrugs-politik og investeringer i bæredygtig teknologi samt naturligvis landbrugets økonomi, baseret på friske tal fra Driftsanalyser 2020/2021.

■ Usikkerhed på råvaremarkedet

Ruslands invasion af Ukraine i begyndelsen af 2022 har skabt store usikkerheder på råvaremarkederne, og priserne er skudt i vejret med stor indflydelse på indtjeningen. Krigen har medført generelle problemer med leverance, bl.a. af maskiner, materialer til byggeri og enkelte foderprodukter som fx GMO-fri soja. Dette har ligeledes indflydelse på indtjeningen.

Situationen i Ukraine har resulteret i en hurtig revurdering af budgetterne hos Patriotisk Selskabs medlemmer, som har ageret professionelt og fået sig afdækket for det indeværende år.

■ BNBO

Ved udgangen af 2022 er der frist for landets lodsejere til at indgå en frivillig aftale med kommunen, såfremt der er boringsnære beskyttelsesområder i ejendommens dyrkningsflade. Med en frivillig aftale kan der opnås en målrettet løsning på den enkelte bedrift frem for et generelt påbud om pesticidfri dyrkning og generelle, standardiserede erstatninger.

De første frivillige aftaler er kommet på plads, og der kan dermed spores en generel tendens i erstatnings-niveauerne. Disse niveauer har Patriotisk Selskab baseret sin rådgivning på i forhold til de BNBO-ramte lodsejere.

Elbiler

Salget af elbiler er stigende, og også blandt Patriotisk Selskabs medlemmer er interessen for elbiler stor. Rådgivning om investering i elbiler har derfor været på dagsordenen i årets løb, ligesom der er blevet gennemført et fyraftensmøde herom.

Med den øgede politiske opmærksomhed på grøn omstilling og dermed også på virksomheders investering i el- og hybridbiler samt ladestandere, er der desuden kommet ny lovgivning. En række opmærksomhedspunkter er værd at hæfte sig ved, når det gælder investering i en elbil:

Sådan er reglerne

- Der er blevet åbnet for refusion af elafgiften med undtagelse af 0,4 øre pr. kWh (2021) frem til 2030, såfremt få konkrete kriterier er opfyldt. Dette giver en stor besparelse for både private og erhverv.
- Valgmulighederne er mange og vidt forskellige, når det gælder ladestandere – også i forhold til placering og finansiering af ladestanderen. Ønskes der refusion af elafgift, skal der være en bimåler i ladestanderen. I øvrigt gør særlige forhold sig gældende, såfremt man har solceller eller afgiftsfritagelse pga. elopvarmning.
- De skattemæssige forhold er tilsvarende forskellige og afhænger bl.a. af, om medarbejderne skal kunne oplade deres private elbiler på arbejdspladsen, eller om medarbejderne skal tilbydes en ladestander hjemme på bopælen. Det spiller også en rolle, om det er en bil på hvide eller gule plader.
- Der kan i et vist omfang opnås momsfradrag for den el, som bruges til opladning af egne firmabiler eller medarbejderes biler. Virksomheden skal altså være opmærksom på hvornår og i hvilket omfang, der er ret til momsfradrag.
- Omlægningen af registreringsafgiften berører også elbiler. Med aftalen om den grønne omstilling sænkes stigningen af registreringsafgiften. Den skulle oprindeligt have været steget til 65 procent i 2021, men stiger i stedet kun til 40 procent i 2021-2025, og med en gradvis øgning med 8 procentpoint årligt op til 80 procent i 2030, herefter med en stigning på 4 procentpoint om året til 100 procent frem til 2035. Fradraget i grundlaget for registreringsafgiften på elbiler på 1.700 kr. pr. kWh (op til 45 kWh) batterikapacitet videreføres med en aftrapning frem til 2025, så fradraget kommer ned på 500 kr. pr. kWh batterikapacitet.

■ Digitalisering

Digitale løsninger har længe været en integreret del af Økonomiafdelingens udarbejdelse af regnskaber og løbende bogføring for medlemmerne.

I 2021 fik elektronisk bogholderi fornyet fokus i kraft af det politiske arbejde med at modernisere bogføringsloven og således påbegynde en konvertering fra traditionelle fysiske bogholderier til digitale. I 2022 sættes yderligere skub i denne konvertering, da det inden længe bliver et lovkrav for alle virksomheder at opbevare bilag elektronisk.

Hos Patriotisk Selskab er der fokus på løbende udvikling af det digitale benchmarkingværktøj MyBusiness, bl.a. med flere driftsgrene og nye nøgletal. MyBusiness giver bl.a. indsigt i produktionsomkostningerne og mulighed for benchmarking op imod andre landbrugsvirksomheder.

■ Ny ferielov

I kølvandet på den nye ferielov, der trådte i kraft i efteråret 2020, har Patriotisk Selskab i årets løb ydet rådgivning, bl.a. i forhold til reglerne om indefrosne feriepenge i overgangsperioden til den nye ferielov.

■ Klage over ejendomsvurderinger

Siden det nuværende ejendomsvurderingssystem i 2013 blev sat i bero, har mange ejere været afskåret fra at klage over for høje ejendomsvurderinger. I december 2020 trådte en lovændring i kraft, som har gjort det muligt for ejere af erhvervsejendomme at klage over de historiske videreførte ejendomsvurderinger fra 2013 og frem til 2020.

Patriotisk Selskab har i årets løb håndteret flere klagesager på vegne af medlemmerne og desuden gennemført et webinar om muligheden for at klage. I flere af sagerne har medlemmerne fået medhold og tilbagebetaling af ejendomsskatter fra 2015 og frem; altså en mærkbar økonomisk forskel.

■ Generationsskifte

I årets løb har Økonomiafdelingen sammen med selskabets øvrige afdelinger ydet rådgivning i forbindelse med flere generationsskifter.

Herudover er der gennemført endnu en sæson af generationsskiftekurset Next Generation samt påbegyndt en ny sæson. Kurset, som afholdes i samarbejde med Dalum Landbrugsskole, er målrettet kommende ejere med fokus på god og rettidig planlægning af generationsskiftet.

■ DiSC-profiler

Patriotisk Selskab har i årets løb tilbudt udarbejdelse af såkaldte DiSC-profiler som et nyttigt værktøj til bl.a. ledelse, forandringsprocesser, konflikthåndtering, rekruttering, teamudvikling og forhandlinger.

■ Pensionsrådgivning

Rådgivning om pension, eksempelvis pensionsopsparing og seniorpræmie ved arbejde efter folkepensionsalderen, er et kontinuerligt fokusområde i Økonomiafdelingen.

I den forbindelse har der i årets løb været særlig opmærksomhed på muligheden for skattefri udbetaling af efterlønsbidrag og fleksydelsesbidrag for personer, der er født efter 1. januar 1959 og ikke lever op til kravene for efterløn eller skattefri præmie.

Som supplement til den generelle pensionsrådgivning har Patriotisk Selskab desuden gennemført et medlemsmøde om pension med fokus på økonomien efter arbejdslivet, på forsikring og på pensionsordningen LandmandsPension.

■ Griserådgivning

I forbindelse med de lave afregningspriser for landets griseproducenter har Patriotisk Selskab i årets løb ydet økonomisk rådgivning til griseproducenter og herunder også bistået med strategisk fokus på fremtidens griseproduktion i et forandret marked.

■ Udenlandske medarbejdere

Rådgivning om udenlandsk arbejdskraft er en fast del af Økonomiafdelingens virkefelt, og der er i årets løb trådt ny lovgivning i kraft, bl.a. med følgende nye regler:

- Længere ophold til udenlandske fodermestre/driftsledere. Når en udenlandsk fodermester eller driftsleder søger om opholds- og arbejdstilladelse hos SIRI, får vedkommende nu en tilladelse på 4 år, såfremt ansættelseskontrakten tillader det. Hvis ansættelsen er tidsbegrænset, får vedkommende som udgangspunkt den længst mulige tilladelsesperiode.
- Udenlandske praktikanter kan nu være i praktik i op til 18 måneder i Danmark. Førhen kunne praktikanter højst blive i 12 måneder.
- Huslejen fra udenlandske praktikanter, driftsledere og fodermestre må ikke længere trækkes på lønsedlen, inden lønnen bliver udbetalt. Lønnen skal udbetales til en dansk konto, og huslejen skal opkræves efter lønudbetaling. Det vil sige, at hele lønnen skal udbetales, og efterfølgende skal arbejdsgiver opkræve husleje og evt. kostpenge. Lovændringen betyder også, at der bliver givet afslag på opholdstilladelse, hvis det anføres i kontrakten, at der trækkes husleje på lønsedlen efter skat. Reglerne gælder også eventuelle madordninger, hvor der trækkes et beløb efter skat.

Som supplement til den generelle griserådgivning er der i årets løb afholdt medlemsmøde om fremtidens griseproduktion med indlæg fra bl.a. Danish Crown om deres perspektiv på bæredygtighed og markedet.

■ Lønadministration

Lønadministrationen og de arbejdsretlige aspekter heraf udgør et væsentligt rådgivningsområde for Økonomiafdelingen og selskabets jurister.

I årets løb er der udviklet en række lønadministrationsabonnementer, der sikrer medlemmerne en fast pris for lønrådgivningen samt hurtige svar på spørgsmål om fx løn, ansættelser, opsigelser, sygdom hos medarbejdere, udenlandsk arbejdskraft, firmabiler, tjenesteboliger og kontrakter.

En af abonnementsordningerne giver desuden adgang til en arbejdsgiver-netværksgruppe med fokus på, hvordan man skaber en attraktiv arbejdsplads, herunder også lønadministration og de juridiske og praktiske aspekter, der knytter sig til løn.

■ Arbejdsudleje

I samarbejde med selskabets jurister har Økonomiafdelingen i årets løb rådgivet flere medlemmer om de økonomiske konsekvenser af såkaldt arbejdsudleje, som

kan komme i spil, når landbrugsvirksomheden indgår en entreprisekontrakt med et udenlandsk firma, der bruger udenlandske medarbejdere.

I disse situationer kan SKAT i nogle tilfælde vurdere, at der er tale om arbejdsudleje, og virksomheden kommer således til at hæfte for arbejdsmarkedsbidrag og arbejdsudlejeskat af den løn, der udbetales til de udenlandske medarbejdere.

Arbejdsudleje finder især sted, når danske medarbejdere arbejder side om side med de udenlandske medarbejdere og bidrager til det samme stykke arbejde.

■ Tidsregistrering

Patriotisk Selskab har i årets løb bistået en række medlemmer om brug af forskellige systemer til at skabe overblik over tidsforbruget i deres virksomhed og dermed overblik over omkostninger.

Der er endvidere ydet rådgivning om valg af program til tidsregistrering og bistået ved opstart. ■

”Selskabet har i årets løb håndteret flere klager over historiske ejendomsvurderinger. I flere af sagerne har medlemmerne fået medhold og tilbagebetaling af ejendomsskatter.

Patriotisk Selskab

Økonomiafdelingen pr. 1. juni 2022

Team TS

Thomas Skøtt
Chefkonsulent
tsk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5466

Allan Liseth
Økonomikonsulent
al@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5491

Kasper Skovgaard Hansen
Økonomikonsulent
ksh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5471

Lone Bendixen
Økonomikonsulent
lbe@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5429

Carsten Hansen
Virksomhedsrådgiver
cah@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5436

Lene Nygaard
Virksomhedsrådgiver
ln@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5489

Sarah Lilaa
Driftsøkonom
sli@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5448

Helle Dueholm Boye
Økonomirådgiver
hdb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5461

Jerik Kryhmand Iversen
Økonomimedarbejder
jki@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5496

Kirstine Bang Gormsen
Økonomimedarbejder
kvg@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5464

Maria Schmidt Larsen
Økonomimedarbejder
ml@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5476

Natasja Velds Skovgaard
Økonomimedarbejder
nvs@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5426

Katrine Rysgaard
Studertermedhjælper
kro@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5469

Team A

Anders Christian Halberg
Chefkonsulent
ach@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5425

Christian Damsgaard
Seniorkonsulent
chd@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5443

Karsten Sørensen
Rådgivende konsulent
ks@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5455

Bo Sigersted
Økonomikonsulent
bs@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5453

Annette Rudolfsen
Økonomirådgiver
ar@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5483

Henrik Frosted
Økonomirådgiver
htf@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5458

Jane Nissen
Økonomirådgiver
jni@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5493

Lisbeth Krogh Nielsen
Økonomirådgiver
lkn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5456

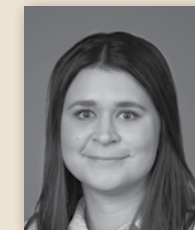
Mette Nellemann
Økonomirådgiver
men@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5457

Vathsala Varnakulasingham
Økonomirådgiver
vv@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5482

Emil Autzen
Økonomimedarbejder
eau@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5486

Louise Sunny Hansen
Økonomimedarbejder
ls@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5447

Team J

Jens Kring
Chefkonsulent
jk@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5460

Kaj Refslund
Seniorkonsulent
kar@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5423

Karsten Hansen
Seniorkonsulent
kh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5497

Palle Offersen
Seniorkonsulent
pof@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5484

Rikke Toft Stripp
Økonomikonsulent
rth@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5462

**Anja Skaarup
Henriksen**
Økonomirådgiver
ask@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5413

Charlotte Brøgger
Økonomirådgiver
cbh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5468

Charlotte Wistoft
Økonomimedarbejder
cwl@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5474

**Michael Strange
Hansen**
Økonomimedarbejder
msh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5467

Morten Sejr Lund
Økonomimedarbejder
msl@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5418

Mathilde Nielsen
Studentermedhjælper
mni@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5465

Team MS

Mimi Shin Jensen
Chefkonsulent
msj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5463

Jørgen Nielsen
Økonomikonsulent
jn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5452

Tommy K. Nielsen
Økonomikonsulent
tkn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5473

**Helle Blirup
Rasmussen**
Økonomirådgiver
hbr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5479

Helle Brixen
Økonomirådgiver
hb@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5475

**Jeanette Kirstine
Christensen**
Økonomirådgiver
jkc@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5445

**Jeppe Wiegardt
Madsen**
Økonomimedarbejder
jwm@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5477

Tina Christiansen
Lønrådgiver
tch@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5427

Planteavls- afdelingen

- læs bl.a. om:

- Markbesøg
- Præcisionsjordbrug
- Ukrudtskort
- Reduceret jordbearbejdning
- Jordprøver
- Økologi
- Forsøgsarbejde

■ Markbesøg

I 2021 har Planteavlsafdelingen gennemført flere end 700 markbesøg fordelt på et areal på ca. 105.000 ha. Markbesøgene er primært udført hos medlemmer med en fast aftale om 3-4 markbesøg årligt, og opgaven har været fordelt på 11 planteavlskonsulenter.

Ved markbesøgene er der fokus på at optimere afgrødernes vækst. Når selskabets konsulenter besøger markerne regelmæssigt, vil dyrkningsstrategien løbende optimeres med udgangspunkt i de aktuelle vej- og vækstforhold. Ved de regelmæssige besøg kan dyrkningsmæssige problemer i markerne som oftest forebygges, så skadens omfang begrænses eller helt undgås.

Det vurderes i hver enkel mark, hvor og hvornår en behandling vil være rentabel og altid med fokus på omkostningsoptimering og bedriftens samlede bundlinje. I 2021 har afregningspriserne været fornuftige, omend udbytterne skuffede en smule i forhold til forventningerne.

Høsten 2022 tegner positivt omend på en trist baggrund i kølvandet på krigen i Ukraine, som både har skabt usikkerhed på energi- og råvaremarkederne og usikkerhed om fødevareforsyningerne, hvorfor der forventes stigende og mere varierende afgrødepriser de kommende år.

■ Præcisionsjordbrug

Interessen for præcisionsjordbrug blandt selskabets medlemmer er stigende og efterspørgslen er forstærket yderligere, da efterafgrøder nu kan erstattes af gradueret gødskning i forholdet 1:11. De nyeste forsøg ved Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi på Københavns Universitet, den såkaldte IFRO Udredning, redegør for et merudbytte på 130-460 kr. pr. ha ved gradueret gødsning.

Frem til udløbet af regnskabsåret 2021 udarbejdede Planteavlsafdelingen potentialekort og dertilhørende tildelingsfiler til op mod 50.000 ha. For at sikre den bedste kvalitet af filerne og dermed størst mulig optimering af udbyttet ved præcisionsjordbrug udarbejdes tildelingsfilerne i tæt samarbejde med driftsleder eller ejer, som har indgående kendskab til hver enkelt mark.

De tildelingsfiler, som Patriotisk Selskab udarbejder, er desuden konvertible med stort set alle typer af terminaler. Hvor der er behov, kører selskabets konsulenter ud på bedrifterne og bistår med at udlæse filerne til computeren i traktorer og andre maskiner. På den måde sikres det, at tildelingsfilerne indlæses og anvendes korrekt.

I kølvandet på den stigende interesse for præcisionsjordbrug gennemførte Patriotisk Selskab i begyndelsen af

2022 et arrangement med indlæg om bl.a. økonomien i præcisionsjordbrug og udarbejdelse af ukrudtskort.

Derudover er der i årets løb udarbejdet en rådgivningspakke til medlemmerne med overblik over de lovkrav, der knytter sig til erstatning af efterafgrøder med gradueret gødsning, og den praktiske udmøntning af kravene.

■ Ukrudtskort

I løbet af året blev et nyt tiltag taget i brug i Planteavlsafdelingen i form af ukrudtskort. Med et såkaldt RoboWeed-Maps-kamera fotograferes og identificeres de i øjeblikket 40 mest udbredte ukrudtsarter, og de indsamlede data anvendes efterfølgende i en tildelingsfil, så ukrudtet bekæmpes mere målrettet. Forsøg har vist, at forbruget af herbicider kan reduceres med op til 50 procent efter anvendelse af ukrudtskort.

Over de næste to år deltager Patriotisk Selskab i et nyt EU-projekt, DigiWeed, hvor RoboWeed-systemet udvikles yderligere. Gennemførelsen af projektet sker i tæt samarbejde med Datalogisk, I-GIS A/S, IPM Consult og Compleks.

■ IPM Innovationsbrug

I årets løb har Patriotisk Selskab derudover medvirket i projektet "IPM Innovationsbrug", som foregår på Hverringes Gods, hvor planteproducenter, forskere og rådgivere tester viden om integreret plantebeskyttelse (IPM) med henblik på at gøre planteproduktionen mindre afhængig af pesticider.

Via beslutningsstøttetværktøjer og varslinger er der i projektet fokus på de løsninger, der kan minimere udfordringer med græsukrudt og resistens hos både ukrudt, svampe og skadedyr.

■ Reduceret jordbearbejdning

I samarbejde med FRDK (Foreningen for Reduceret jordbearbejdning i Danmark) har Patriotisk Selskab i årets løb deltaget i udvikling og udbredelse af reduceret jordbearbejdning, som er en udbredt dyrkningsmetode blandt selskabets medlemmer.

Når jordbearbejdningen reduceres, øges bindingen af CO₂, og udvaskningen af næringsstoffer reduceres tilsvarende. Gevinsterne ved reduceret jordbearbejdning er bl.a. forbedret biodiversitet til gavn for insekter, fugle og markvildt.

Deling af viden om reduceret jordbearbejdning sker bl.a. i netværksgrupper, i faglige artikler og i den daglige planteavlslrådgivning.

■ Jordprøveudtagning

Som en del af Planteavlsafdelingens rådgivning anbefales jævnlig jordprøveudtagning, der bruges til at fastlægge behovet for kalkning og gødsning.

Anbefalingen er, at der foretages jordprøveudtagning ca. hvert femte år. I Planteavlsafdelingen tilbydes en rådgivningspakke med analyse af reaktions-, fosfor-, kali- og magnesiumtal, som er de væsentligste parametre. Som supplement hertil tilbydes analyse for andre næringsstoffer. I løbet af 2021 har Planteavlsafdelingen udtaget jordprøver på 20.000 ha. En del af disse jordprøver er blevet analyseret for indhold af ler og organisk kulstof, der giver information om jordens "Dexter ratio".

Ud over jordprøveudtagning ses en stigning i efterspørgslen på jordmålinger med en EM38-sensor, der måler jordens ledningsevne. Disse EM38-målinger supplerer den viden, der opnås ved jordbundsanalyserne, og medvirker derfor ligeledes til optimeret fastsættelse af kalkbehovet.

I kølvandet på stigende gødningspriser og et øget fokus på optimeret anvendelse af kvælstof er der desuden skabt en øget efterspørgsel på N-min-prøver. I første kvartal 2022 udtog Planteavlsafdelingen således over 400 N-min-prøver. Det er forventningen, at efterspørgslen på N-min-prøver vil stige de kommende år.

”Interessen for præcisions-jordbrug er stigende. Frem til udløbet af regnskabsåret 2021 udarbejdede Planteavlsafdelingen potentialekort og tilhørende tildelingsfiler til op mod 50.000 ha.

Patriotisk Selskab

■ Fællesskemaer

I de første måneder af 2022 blev der i Planteavlsafdelingen ydet assistance til medlemmerne i forbindelse med udarbejdelse af fællesskemaer. Afdelingen udarbejdede frem til fristen den 28. april 2022 ca. 430 Fællesskemaer (tidligere EU-støtte), der tilsammen omfatter mere end 123.000 ha med støtteberettigede landbrugs-, skov- og naturarealer.

Dexter Ratio, EM38-målinger og N-min-jordbundsprøver

Dexter Ratio angiver, hvor tæt jorden er på at have forringede dyrkningsegenskaber, eller - hvis den allerede har forringede dyrkningsegenskaber - hvor alvorligt det er, og hvor lang tid der vil gå, før de gode dyrkningsegenskaber er tilbage. Dexter ratio kan herved bruges til at vurdere, om der kan fjernes halm, eller om der skal tilføres mere organisk materiale ved at snitte halm, tilføre organisk gødning eller øge andelen af frøgræs og efterafgrøder.

EM38-målinger medvirker til optimeret fastsættelse af kalkbehovet. Herudover medvirker EM38-målingerne til kortlægning af jordens dyrkningsværdi samt til planlægning af dræning og vanding.

N-min-jordbundsprøver angiver den mængde nitrat- og ammoniumkvælstof, der findes i rodzonen, altså det plantetilgængelige kvælstof i jorden på det tidspunkt, hvor jordprøven er udtaget. En N-min-analyse medvirker til at fastsætte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofbehov i indeværende vækstsæson. Metoden anvendes i korn, vinterraps og forårsåede afgrøder. Metoden er særlig relevant, hvor kvælstofbehovet er afgørende for kornets kvalitet, eksempelvis i maltbyg eller vinterhvede til brød. Metoden kan også anvendes til fastsættelse af det optimale kvælstofbehov i vinterraps.

”I 2021 blev selskabet medejer af det økologiske samarbejde Syddansk Økologi med henblik på øget sparring og økologisk viden. Konsulenter fra Planteavlsafdelingen og Økonomiafdelingen deltager i samarbejdet.

Patriotisk Selskab

Landbrugsstyrelsen

En igangværende kontrol hos Landbrugsstyrelsen betyder, at en række af Patriotisk Selskabs større medlemmer har lange udsigter til at modtage landbrugsstøtten for 2021. Kontrollerne omhandler støtte til unge landbrugere og støtte til virksomheder, hvor der ansøges i flere CVR-numre.

Planteavlskonsulenterne hos Patriotisk Selskab er i løbende dialog med Landbrugsstyrelsen og ”skubber på” ved hurtigt at indsende høringssvar på vegne af medlemmerne, så kontrollerne kan udføres og afsluttes. Parallelt med indsendelse af høringssvar har Patriotisk Selskab rådgivet de berørte virksomheder om deres rettigheder.

Økologi

Efterspørgslen på rådgivning om økologi er stigen - også i Planteavlsafdelingen, hvor rådgivningen er målrettet de professionelle jordbrug, primært med specialafgrøder og frøproduktion. Blandt kunderne er også planteproducenter, som ikke tidligere har benyttet Patriotisk Selskab.

I 2021 blev Patriotisk Selskab medejer af det økologiske samarbejde Syddansk Økologi med henblik på øget sparring og økologisk viden. Både konsulenter fra Planteavlsafdelingen og Økonomiafdelingen deltager i dette samarbejde, som i årets løb bl.a. har udmøntet sig i en række arrangementer om det økologiske marked, regler, afgrødevalg, planteproteiner osv.

Derudover er der opstartet en netværksgruppe for professionelle økologiske planteavlere i samarbejde med Syddansk Økologi.

Forsøg

Patriotisk Selskabs forsøgsenhed har i 2021 udført 50 landsforsøg samt knap 10 forsøg i tæt samarbejde med gødnings- eller planteværnsfirmaer. Derudover har Plan-

teavlsafdelingen udført egne forsøg og forsøg i fællesskab med forsøgspartnerne DLG, DLF Seeds og Yara på Videncenter Bramstrup.

Patriotisk Selskab har desuden i 2021 etableret et formelt samarbejde om pasning af forsøg. Samarbejdet er indgået med frøvirksomheden DeSeed A/S, der forædler spinatsorter til det globale marked. Som en del af aftalen har DeSeed A/S indkøbt en ny forsøgssåmaskine, som er i drift fra foråret 2022. Derudover har Patriotisk Selskab investeret i en ny forsøgsmejetærsker, som vil være i drift til høst 2022, og som fremover vil blive benyttet til alle forsøg i forsøgsenheden Fyn, hvori Patriotisk Selskab indgår i et samarbejde med VELAS, Vissenbjerg.

Arrangementer

I 2022 blev selskabets Planteavlskonference igen afholdt på Odense Congress Center efter et 2021 med digital afvikling af konferencen. Temaet for konferencen var klima, biodiversitet, bæredygtighed og udvikling af en sund forretning.

Konferencen bød på indlæg om bl.a. dyrkningsstrategier i de enkelte afgrøder, maskinøkonomi, frøgræsavl, gradueret dyrkning, jordens sundhed og frugtbarhed, gødningsprisernes betydning for optimal gødskning, N-min-målinger, biogas, bæredygtighed og biodiversitet.

Ud over Planteavlskonferencen blev der i 2021 afholdt Åben forsøgsmark på Bramstrup med ca. 350 besøgende, ligesom Planteavlsafdelingen i årets løb har gennemført flere sprøjtecertifikat-opfølgingskurser og kurser om transport af farligt gods. ■

Planteavlsafdelingen pr. 1. juni 2021

Erik Andkær Pedersen
Chefkonsulent
eap@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5430

Karen Linddal Pedersen
Chefkonsulent
klp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5434

Frederik Jakob Holm
Planteavlskonsulent
fjh@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5421

Jan Nielsen
Planteavlskonsulent
jan@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5432

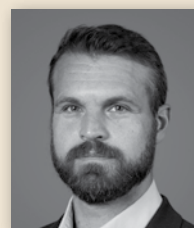
Kasper Kjær Olsen
Planteavlskonsulent
kko@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5444

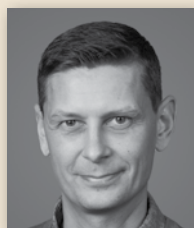
Kristian Ladegaard Jensen
Planteavlskonsulent
klj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5433

Lasse Schmidt Jespersen
Planteavlskonsulent
lsj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5435

Mads Munkegaard
Planteavlskonsulent
mmu@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5459

Morten Eshøj
Planteavlskonsulent
mes@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5481

Morten Holmgaard
Planteavlskonsulent
mho@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5439

Anders Holm Rasmussen
Økologikonsulent
ahr@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5438

Jesper Hansen
Økologikonsulent
jh@patriotisk.dk
Tlf. 5328 3839

Lars Lyholm Johansen
Økologisk koordinator
llj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5449

Erik Willadsen
Planteavlsmedarbejder
erw@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5441

Oliver Baaring Andersen
Planteavlsmedarbejder
oba@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5485

Claus Bonde
Forsøgsmedarbejder
cbo@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5487

Jette Post
Sekretær
jp@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5417

Husdyr-, miljø- og jura-afdelingen

- læs bl.a. om:

- Miljøgodkendelser
- §3-områder
- Biotopplaner
- Klimaregnskaber
- Miljøledelse
- Tilskudsordninger
- Arbejdsret
- Udlejning
- Fremtidsfuldmagter
- Forpagtning
- I/S-kontrakter

■ HUSDYR & MILJØ

■ Miljøtilladelser og -godkendelser

I det forgangne år har selskabets miljøkonsulenter hjulpet flere medlemmer med miljøtilladelser eller miljøgodkendelser efter stipladsmodellen, som giver mulighed for bedre udnyttelse af staldene, da der ikke er begrænsninger såsom antal dyr og vægtinterval, sådan som det var tilfældet med de gamle dyreenhedsbaserede tilladelser og godkendelser.

■ Fejl i husdyrgodkendelse.dk

I forbindelse med fejlbehæftede husdyrgodkendelser (forkert ammoniakdeposition) i perioden 2011 til 2020 har Husdyr-, miljø- og juraafdelingen ydet rådgivning om muligheden for erstatning.

En fejl i husdyrgodkendelsen kan udløse ret til erstatning for:

- Omkostningerne til nedrivning som følge af udledning af for meget ammoniak samt til det fremtidige indtægtstab efter nedrivningen.
- Indtægtstab i den periode, hvor en bygning kunne have været i drift – forudsat at den uden fejlen nu vil kunne opføres.

■ Vandområdeplaner

I kølvandet på igangsættelsen af den offentlige høring af Vandområdeplanerne for 2021-2027 har selskabets miljøkonsulenter forberedt bl.a. indsendelse af høringssvar.

■ §3-områder

I forbindelse med Landbrugsstyrelsen offentliggørelse af kort, der viser overlap mellem §3-områder og markblokke, har miljøkonsulenterne bistået landmænd med at indberette fejlregistrerede overlap til kommunen.

Da det ikke er lovligt at dyrke §3-områder som omdrifts-jord, kan et overlap betyde både træk i EU-støtten og påbud om genopretning af den beskadigede natur.

Ligeledes har miljøkonsulenterne bistået med at anmelde varig genopdykningsret på arealer for at undgå §3-beskyttelse. Muligheden for varig genopdykningsret gælder arealer, som tidligere har været omfattet af en 1-årig genopdykningsret, eksempelvis arealer med et 15- eller 20-årigt tilsagn med en genopdykningsret.

■ Biotopplaner

Igen i 2022 har selskabet hjulpet med udarbejdelse af mange biotopplaner frem mod anmeldelsesfristen den 1. juni.

Med en biotopplan må der udsættes flere agerhøns og fasaner, og samtidig bidrager tiltagene i biotopplanen til, at der skabes flere og bedre levesteder for vildt og andre arter, hvormed der opnås de bedste forhold for jagt på ejendommen.

■ Screening af jagtlejekontrakt

I samarbejde med selskabets jurister har miljøkonsulenterne i årets løb foretaget screening af jagtlejekontrakter samt rådgivet om kontrakternes udformning, bl.a. i forhold til ansvarsfordelingen mellem jagtudlejer og jagtlejer.

■ Bæredygtighed og klimaregnskaber

I kølvandet på den stigende efterspørgsel på ESG-afrapportering tilbyder miljøkonsulenterne i samarbejde med selskabets øvrige afdelinger udarbejdelse af klimaregnskaber og naturtjek.

I første omgang er der primært udarbejdet klimaregnskaber for de større landbrugsvirksomheder, som fx har direkte kontakt til egne kunder eller sælger produkter i eget navn, idet disse virksomheder har direkte gavn af at udvise bæredygtig ansvarlighed i kommunikationen med kunder og samarbejdspartnere og af at være på forkant, inden dokumentation for og efterlevelse af ESG bliver et krav.

■ Hvad er et klimaregnskab?

Der findes flere beregningsmodeller til at udarbejde et klimaregnskab. Patriotisk Selskab hjælper med at vælge den model, der giver bedst mening for virksomheden. Ud over selve klimaregnskabet udarbejdes en skræddersyet rapport, der bl.a. indeholder:

- Vurdering af forbedringsmuligheder
- Mål for at forbedre ejendommens klimaaftryk
- Forslag til, hvordan klimaaftrykket årligt kan genberegnes
- Beskrivelse af klimaaftrykkets udvikling fra år til år (sammenligning af beregninger)
- Et naturtjek, hvis dette tilvælges. Et naturtjek er en certificeret vurdering af natur og biodiversitet på ejendommen.

■ Miljøledelse

I forbindelse med nye krav om, at alle IE-husdyrbrug skal have miljøledelse samt vedligeholdelses- og reparationsplaner, har Patriotisk Selskab udvidet selskabets app med en funktion, der understøtter overholdelsen af krav om miljøledelse samt krav om reparations- og vedligeholdelsesplaner og flydelagskontrol.

Miljøkonsulenterne har i årets løb hjulpet flere medlemmer i gang med app-funktionen og bistået med fastsættelse af miljømål på den enkelte bedrift.

■ Velfærdskrav til kvæg

Patriotisk Selskab har i årets løb rådgivet om nye miljøgodkendelser på kvægbedrifter, herunder de nye velfærdskrav, der træder i kraft i 2022 og bl.a. indeholder krav om en ædeplads pr. nykælver og maksimalt seks køer pr. drikkekop.

■ Tilskudsordninger

Selskabets miljørådgivere har på vegne af medlemmerne i 2021 søgt om tilskud til en række projekter. Det drejer sig bl.a. om tilskud til:

- Naturpleje i Natura 2000
- Urørt skov og Natura 2000
- Ekstensivering med slæt
- Måltrettet regulering
- Økologisk teknologi

Patriotisk Selskab deltager desuden i oplandskonsulent-samarbejdet for at sikre, at flere landmænd søger tilskud til kollektive virkemidler rettet mod kvælstofudledning, mens der endnu er fuld kompensation. Det betyder, at selskabets miljørådgivere med finansiering fra staten, Landbrug & Fødevarer og SEGES tilbyder landmænd gratis rådgivning under oplandskonsulentordningen.

Miljøledelse med Patriotisk Selskabs app

Virksomheden får en skræddersyet profil med egne miljømål for året, som fastsættes i samarbejde med Patriotisk Selskab. Appen giver:

- Overblik over virksomhedens miljømål.
- En notifikation, når et miljømål skal kontrolleres. Det kan fx være, at vandmåleren skal tjekkes, eller det skal tjekkes, at drikkevandshanerne ikke drypper, eller at affaldshåndteringen er korrekt – det afhænger af bedriftens miljømål. Appen kan både indstilles til at give påmindelser månedligt, kvartalsvis og årligt. Når kontrollen er foretaget, kan landmanden tage et billede med appen – fx af vandmåleren – og skrive en kommentar.
- Flydelagskontrol og kontrol af reparations- og vedligeholdelsesplaner. Her giver appen også en notifikation, når noget skal kontrolleres.
- Mulighed for at inddrage medarbejdere i kontrollen – fx hvis det ikke er ejeren, men en medarbejder, der skal have en notifikation på sin telefon.
- Mulighed for nemt at vise, at lovgivningen efterleves, ved et eventuelt kontrolbesøg fra kommunen.

”For at kunne imødekomme medlemmernes ønske om benchmarking af lejeboliger og sammenligning af huslejeniveauer i lokalområdet er selskabet i tæt dialog med EjendomDanmark om et samarbejde.

Patriotisk Selskab

■ JURA

■ Invasionen af Ukraine

I kølvandet på invasionen af Ukraine har selskabets jurister haft stort fokus på særloven for ukrainske flygtninge, som blev vedtaget i marts 2022.

For Patriotisk Selskabs medlemmer betyder vedtagelsen af loven, at der ikke skal søges opholds- og arbejdstilladelse for de ukrainere, som har fået midlertidig opholdstilladelse efter loven. Ukrainerne kan derfor hurtigere komme i arbejde. Endvidere har det betydning, at SIRI ikke er inde over løn- og ansættelsesvilkår, hvorfor de ansatte er stillet som arbejdsgiverens danske ansatte.

■ Arbejdsret

Efterspørgslen på rådgivning om arbejdsretlige problemstillinger er stigende.

Sammen med Økonomiafdelingen har selskabets jurister derfor igangsat en ny netværksgruppe for arbejdsgivere og deltaget i udformningen af Patriotisk Selskabs nye lønabonnementer.

■ Arbejdsudleje

Arbejdsudleje i forbindelse med entreprisekontrakter er et af de områder, som Patriotisk Selskabs jurister i samarbejde med Økonomiafdelingen har haft særligt fokus på i årets løb.

Når en landbrugsvirksomhed indgår en entreprisekontrakt med et udenlandsk firma, der bruger udenlandske medarbejdere, er der risiko for, at SKAT vurderer, at der er tale om arbejdsudleje, og at den danske virksomhed dermed skal betale AM-bidrag og arbejdsudlejeskat af lønnen til de udenlandske medarbejdere.

SKAT er ikke bundet af, hvad parterne skriver i deres kontrakt. Det er derfor ikke en mulighed at aftale med den udenlandske virksomhed, at det arbejde, der udføres, ikke

skal være en integreret del af den danske virksomhed, hvis det i realiteten er tilfældet. Retten vil se på de konkrete forhold og samarbejdet mellem den danske og den udenlandske virksomhed, når det vurderes, om der er tale om arbejdsudleje.

■ Ny barselslov

I forbindelse med den nye barselslov for lønmodtagere, som træder i kraft i juli 2022, har selskabets jurister ydet rådgivning om de nye regler, der bl.a. betyder længere barselsorlov til faderen.

■ Ny lejelov

I forbindelse med den nye lejelov, som træder i kraft i juli 2022, har Patriotisk Selskab i årets løb rådgivet om lovens betydning for udlejer og også afholdt fyraftensmøde og webinar om den nye lov.

Den nye lejelov indeholder regler om det direkte lejeforhold mellem lejer og udlejer og er struktureret kronologisk, så den svarer til et lejeforholds forløb fra start til slut.

Der er desuden foretaget enkelte ændringer og præciseringer i lovgivningen. Blandt andet indebærer den nye lejelov en styrkelse af fremlejetageres retssikkerhed, definition af forskellige begreber som eksempelvis vedligeholdelse og forbedring samt justeringer af huslejenævnets kompetence og af lovens fravigelighed.

■ Benchmarking af udlejning

For at kunne imødekomme medlemmernes ønske om og behov for benchmarking af lejeboliger, herunder sammenligning af huslejeniveauer i lokalområdet, har Patriotisk Selskab i årets løb været i tæt dialog med EjendomDanmark om et samarbejde om EjendomDanmarks digitale platform Lejetjek. Dialogen om samarbejdet er stadig i proces, og der er afholdt et fyraftensmøde med fokus på medlemmernes ønsker til den kommende benchmarking-løsning.

■ Arveplanlægning

I forbindelse med arveplanlægning har selskabets jurister i årets løb rådgivet om bl.a. formueordning mellem ægtefæller og arvens fordeling i testamentet. Generelt tilrådes medlemmerne at påbegynde arveplanlægningen i god tid, og i den forbindelse har selskabets jurister, i samarbejde med Økonomaafdelingen, tilbudt individuelle møder med fokus på netop arveplanlægning og formueoptimering.

■ Fremtidsfuldmagter

Inden for familie- og arveret oplever Patriotisk Selskab desuden fortsat stor interesse for fremtidsfuldmagter, som giver tryghed og sikkerhed for, at dispositioner i eksempelvis virksomhedens regi hurtigt og smidigt kan gennemføres i tilfælde af virksomhedsejerens sygdom.

Fremtidsfuldmagten ophører ved død, og i forbindelse med oprettelsen vælger mange derfor samtidig at få oprettet eller opdateret et testamente.

■ Gaver og lån

I årets løb har selskabets jurister bistået med rådgivning ved generationsskifter, herunder også oprettelse af dokumenter i forbindelse med familieanfordringslån og/eller gaver til næste generation.

■ Solceller

Selskabets medlemmer har stort fokus på den grønne omstilling, hvilket har givet sig udslag i en øget interesse for at sælge eller udleje arealer til solcelleparker i hele landet.

Selskabets jurister har rådgivet medlemmerne om især udlejning og bistået ved udarbejdelse af kontrakter.

■ Forpagtning

Selskabets jurister har i årets løb bistået ved udarbejdelse af forpagtningskontrakter, både ved nye relationer og ved forlængelser.

Fokus i forbindelse med forpagtningskontrakter har især været rettet mod ophøret af systemet med betalingsrettigheder ved dette års udgang og forholdene omkring den grønne omstilling. Derudover betyder de stigende afgrødepriser, at forpagtningsafgiften igen udregnes efter kapitelstaksten med et maksimum og et minimum – i stedet for en fast afgift, som i længere tid har været den dominerende afregningsform.

■ I/S-kontrakter

Patriotisk Selskabs jurister har stor erfaring med udarbejdelse af I/S-kontrakter og har i årets løb udarbejdet flere

I/S-kontrakter. I nogle pengeinstitutter er der krav om en kontrakt, hvis interessentskabet skal låne penge.

■ Ejendomshandler

Igen i det forgangne år har Patriotisk Selskabs jurister gennemført mange ejendomshandler for selskabets medlemmer. Der er både udarbejdet overdragelsesaftaler samt gennemgået allerede underskrevne købsaftaler med dertilhørende bilag.

I forbindelse med handlerne har der været fokus på at få ryddet op i tingbøgerne og få slettet gamle servitutter som fx forkøbsretter, jagtlejekontrakter og bopælsretter m.m. ■

■ En I/S-kontrakt kan bl.a. indeholde følgende:

Det kan bl.a. være godt at indgå aftaler om følgende punkter i I/S-kontrakten:

- Ledelsesforhold
- Indskud af aktiver og kapital
- Tegningsregel og hvem der forestår den daglige drift
- Hvad daglig drift omfatter, og hvad der kun kan beslattes af alle interessenter
- Arbejdstid, fordeling af arbejdsopgaverne og retten til at varetage andre opgaver, fx tillidshverv
- Aflønning, fordeling af overskud og "frynsegoder"
- Feriepolitik
- Værdifastsættelse af aktiver
- Beskyttelse af minoritetsejere
- Hvad der skal ske ved alvorlig sygdom og død
- Hvordan man træder ud af I/S'et
- Regler for overdragelse af andele
- Regler for optagelse af nye interessenter
- Langsigtet strategi hvad angår konsolidering, generationsskifte, udvidelse af aktiviteter og nye deltagere
- Konsekvenserne af at bryde interessentskabskontrakten
- Konfliktløsning

Husdyr-, miljø- og juraafdelingen pr. 1. juni 2022

Rikke Bjerre Gade
Chefjurist/afdelingsleder
rgt@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5478

Team Jura

Bodil Just
Juridisk seniorkonsulent
boj@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5454

Claus Munk
Juridisk seniorkonsulent
cmu@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5422

Anne Mette Jensen
Juridisk sekretær
ame@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5446

Kirsten Rasmussen
Juridisk sekretær
kir@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5490

Team Natur & Miljø

Kamilla From-Nielsen
Miljøkonsulent
kfn@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5420

Mette Dyrup Truelsen
Miljøkonsulent
mdt@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5437

Thyge Feldskou Autzen
Natur- og miljørådgiver, oplandskonsulent
tfa@patriotisk.dk
Tlf. 6315 5424

Udviklings- funktionen

- læs bl.a. om:

- Digitalisering
- Patriotisk Selskabs app
- MyBusiness
- Rådgivningspakker
- Netværksgrupper

■ Digitalisering

Digitalisering er fortsat et betydeligt indsatsområde hos Patriotisk Selskab og en vigtig brik i selskabets strategi, der har som mål at udvikle flere digitale ydelser til medlemmerne og gøre det muligt at købe flere ydelser digitalt.

Samtidig vil Patriotisk Selskab understøtte den digitale udvikling hos medlemmerne, hvilket bl.a. sker med rådgivning om præcisionsjordbrug og digitalisering af processer som fx bogholderi med Summax osv.

■ Patriotisk Selskabs app

Patriotisk Selskabs app er en vigtig del af digitaliseringen, og der arbejdes løbende på at videreudvikle appen. Appen udgør én samlet indgang til selskabets digitale univers, og der er i årets løb arbejdet på følgende nye tiltag:

- Lønindberetning via appen for de medlemmer, der får udarbejdet løn hos Patriotisk Selskab
- Benchmarking af lejeboliger

Herudover kan flere produkter købes digitalt gennem Patriotisk Selskabs app, ligesom det er muligt at tilmelde sig Patriotisk Selskabs arrangementer direkte gennem appen.

Ca. 300 brugere har pr. 1. april 2022 downloadet appen, og det forventes, at den på sigt vil blive den foretrukne adgang til Patriotisk Selskabs digitale univers for et flertal af medlemmerne.

■ MyBusiness

Også Patriotisk Selskabs digitale benchmarkingværktøj MyBusiness udvikles løbende. Der er i årets løb foretaget en gennemgribende ændring af "griseindgangen", så griseproducenterne nu har adgang til alle de samme benchmarkingfunktioner som planteavlerne.

”Digitalisering er et betydeligt indsatsområde hos selskabet. Målet er bl.a. at udvikle flere digitale ydelser og samtidig understøtte den digitale udvikling hos medlemmerne.

Patriotisk Selskab

Ændringerne omfatter bl.a.:

- **Fremstillingsprisen**, som kan ses i detaljer. Indkøbsprisen er inkluderet, uanset om grisen er internt overført eller købt udefra.
- **Data fra ejendomme med griseproduktion** (fra SEGES), som styrker sammenligningsgrundlaget i slagtegriseproduktionen. Brugeren kan sammenligne sit nettoudbytte i slagtegriseproduktionen med gennemsnittet af ejendomme i Patriotisk Selskab og med resultaterne fra SEGES Gris.
- **Overblik over griseproduktionen**, som betyder, at eksempelvis årets produktion og dækningsbidraget på den enkelte produktionsgren nemt kan klikkes frem.

■ Rådgivningspakker

Som en del af Patriotisk Selskabs strategi tilbydes medlemmerne løbende flere rådgivningspakker. Med en rådgivningspakke kendes prisen og rammerne for rådgivningsydelsen på forhånd. Alle nye rådgivningspakker- og ydelser udvikles i et tæt samarbejde mellem selskabets afdelinger og med inddragelse af både interne og eksterne kompetencer.

I årets løb er der udviklet følgende rådgivningspakker:

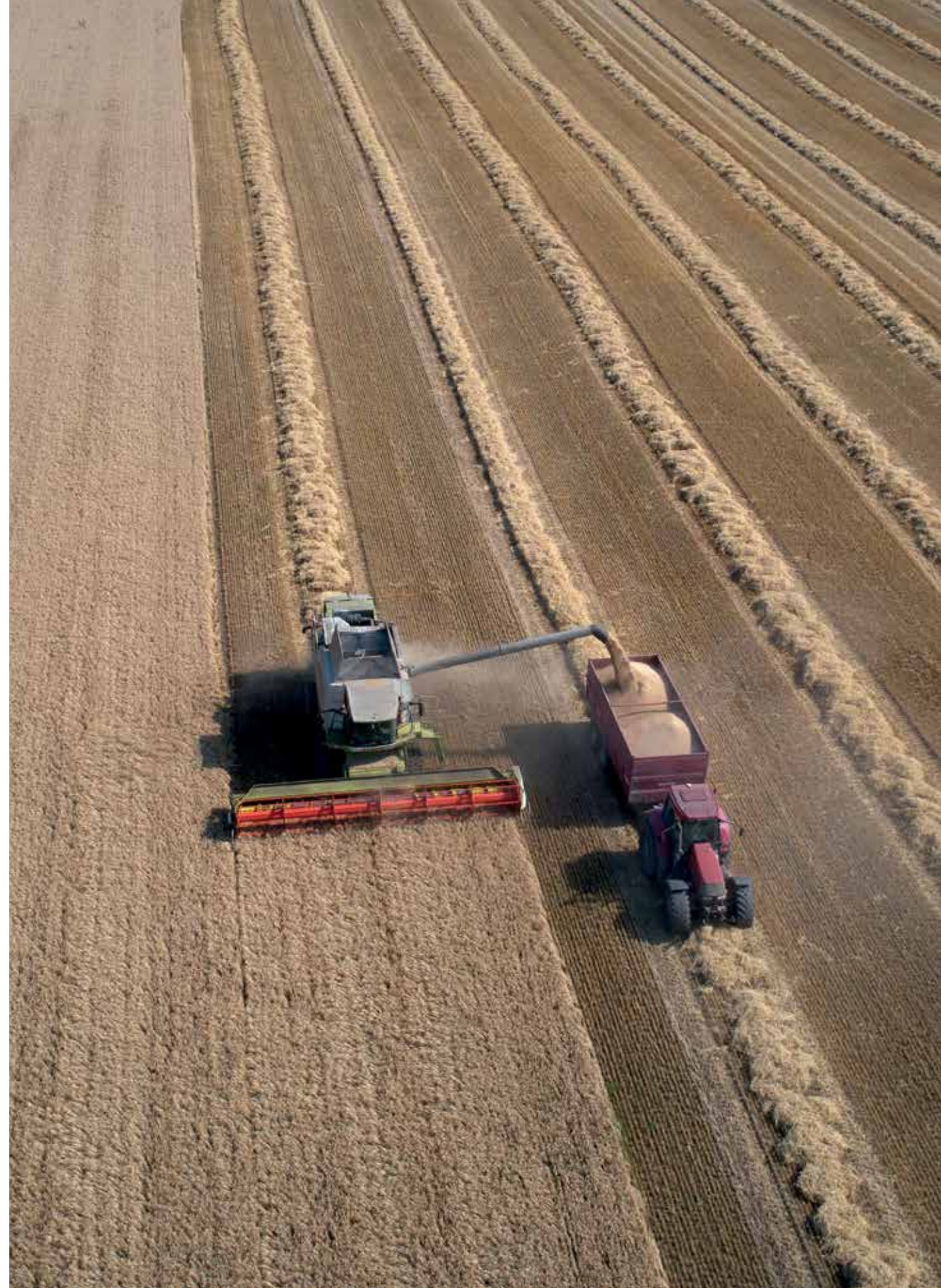
- Lønabonnementer
- Hjælp til overholdelse af lovkrav i forbindelse med erstatning af efterafgrøder med præcisionsjordbrug

■ Netværksgrupper

Patriotisk Selskab faciliterer fortsat en række faglige netværksgrupper:

- Agromarkedet og handelsstrategi
- Landskabsforvaltning
- Udlejning (to grupper)
- Fyns Piledyrkergruppe
- Herregårdsjægere
- Yngre driftsledere
- Bogholderi- og regnskabsansvarlige i landbrugsvirksomheder
- Solceller

Der er desuden flere netværksgrupper i opstartsfasen.

Årsregnskab

- Vedtægter
- Årsregnskab
- Den uafhængige revisors revisionspåtegning
- Den folkevalgte revisors erklæring
- Ledelsesberetning
- Anvendt regnskabspraksis
- Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond
- A/S Det Fynske Landbocenter
- Kontingent 2022/2023

Vedtægter

■ Navn og hjemsted

§ 1 Selskabets navn er "Patriotisk Selskab". Dets hjemsted er Odense Kommune.

■ Formål

§ 2 Patriotisk Selskabs formål er at rådgive i jordbrugsfaglige spørgsmål og drive hermed beslægtet virksomhed samt fremme medlemmernes erhvervspolitiske interesser.

■ Tilhørsforhold

§ 3 Patriotisk Selskab er tilsluttet De Danske Landboforeninger.

■ Medlemmer

§ 4 Som medlem kan optages enhver, som anerkender Patriotisk Selskabs formål. Optagelse af nye medlemmer skal godkendes af bestyrelsen og forelægges til underretning på førstkommande ordinære generalforsamling. Foreninger, organisationer og firmaer med tilknytning til dansk landbrug kan optages som medlemmer med hver en stemme.

§ 5 Udmeldelse sker skriftligt. Betales medlemskontingentet ikke, betragtes vedkommende som udmeldt.

Eksklusion kan kun ske efter bestyrelsens eller mindst 20 medlemmers forslag, når mindst 2/3 af de fremmødte på to efter hinanden følgende generalforsamlinger stemmer herfor.

§ 6 Medlemskontingent fastsættes af bestyrelsen. Generalforsamlingen orienteres om ændringer.

§ 7 Betalt medlemskontingent giver ret til at deltage i Patriotisk Selskabs møder og arrangementer samt modtage rådgivning fra Patriotisk Selskab efter de til enhver tid gældende regler.

§ 8 Æresmedlemmer kan optages ved generalforsamlingens beslutning efter indstilling fra bestyrelsen.

§ 9 Medlemmer af Patriotisk Selskab hæfter hverken helt eller delvist for Patriotisk Selskabs dispositioner.

■ Bestyrelsen

§ 10 Bestyrelsen består af formanden, næstformanden og 4 menige medlemmer.

5 medlemmer vælges af generalforsamlingen. 1 menigt medlem vælges af og blandt medarbejderne i Patriotisk Sel-

skab. De generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer vælges for en treårig periode på en ordinær generalforsamling. Der afgår mindst et generalforsamlingsvalgt medlem hvert år. Genvalg kan finde sted. Det af medarbejderne valgte medlem vælges ligeledes for en treårig periode. Valgproceduren fastlægges af medarbejderne.

Bestyrelsen konstituerer sig selv umiddelbart efter hvert nyvalg. Formand og næstformand kan kun vælges blandt de generalforsamlingsvalgte medlemmer.

Afgår et generalforsamlingsvalgt bestyrelsesmedlem inden en valgperiodes udløb, foretages nyvalg for resten af vedkommende medlemsperiode på den følgende generalforsamling.

Afgår et medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem inden en valgperiodes udløb, foretages nyvalg for resten af vedkommende medlemsperiode snarest muligt.

Bestyrelsen ansætter en administrerende direktør, der varetager den daglige ledelse af Patriotisk Selskab. Bestyrelsen fastlægger retningslinjerne for den administrerende direktørs arbejdsopgaver.

§ 11 Generalforsamlingen vælger en formand og fire medlemmer til hvert af følgende udvalg:

- Driftsøkonomiudvalg
- Husdyrbrugsudvalg
- Planteavlsudvalg

Formændene vælges blandt bestyrelsens 5 generalforsamlingsvalgte medlemmer.

Bestyrelsen og/eller udvalgene kan efter behov og for en længere eller kortere tid nedsætte andre udvalg eller supplere bestående udvalg med relevante sagkyndige.

§ 12 Bestyrelsen sammenkaldes på formandens foranledning skriftligt med mindst 8 dages varsel. Bestyrelsen kan træffe beslutning om, at andre kan deltage i bestyrelsens møder uden stemmeret.

§ 13 Bestyrelsen fastsætter selv sin forretningsorden og træffer under ansvar over for generalforsamlingen afgørelse i de foreliggende sager vedrørende Patriotisk Selskabs virksomhed.

§ 14 Bestyrelsen er bemyndiget til på Patriotisk Selskabs vegne at optage de lån og kreditter, som den finder behov for, og til herfor at give pant i Patriotisk Selskabs ejendele. Patriotisk Selskab tegnes ved underskrift af bestyrelsens

formand eller næstformand sammen med den administrerende direktør.

Ved køb, salg eller pantsætning af fast ejendom tegnes Patriotisk Selskab dog af bestyrelsens formand samt yderligere mindst 2 generalforsamlingsvalgte medlemmer af bestyrelsen og den administrerende direktør.

§ 15 Bestyrelsen kan meddele fuldmagt til enkeltpersoner.

§ 16 Bestyrelsen kan indmelde Patriotisk Selskab i foreninger og sammenslutninger, der skønnes at være relevante.

■ Generalforsamlingen

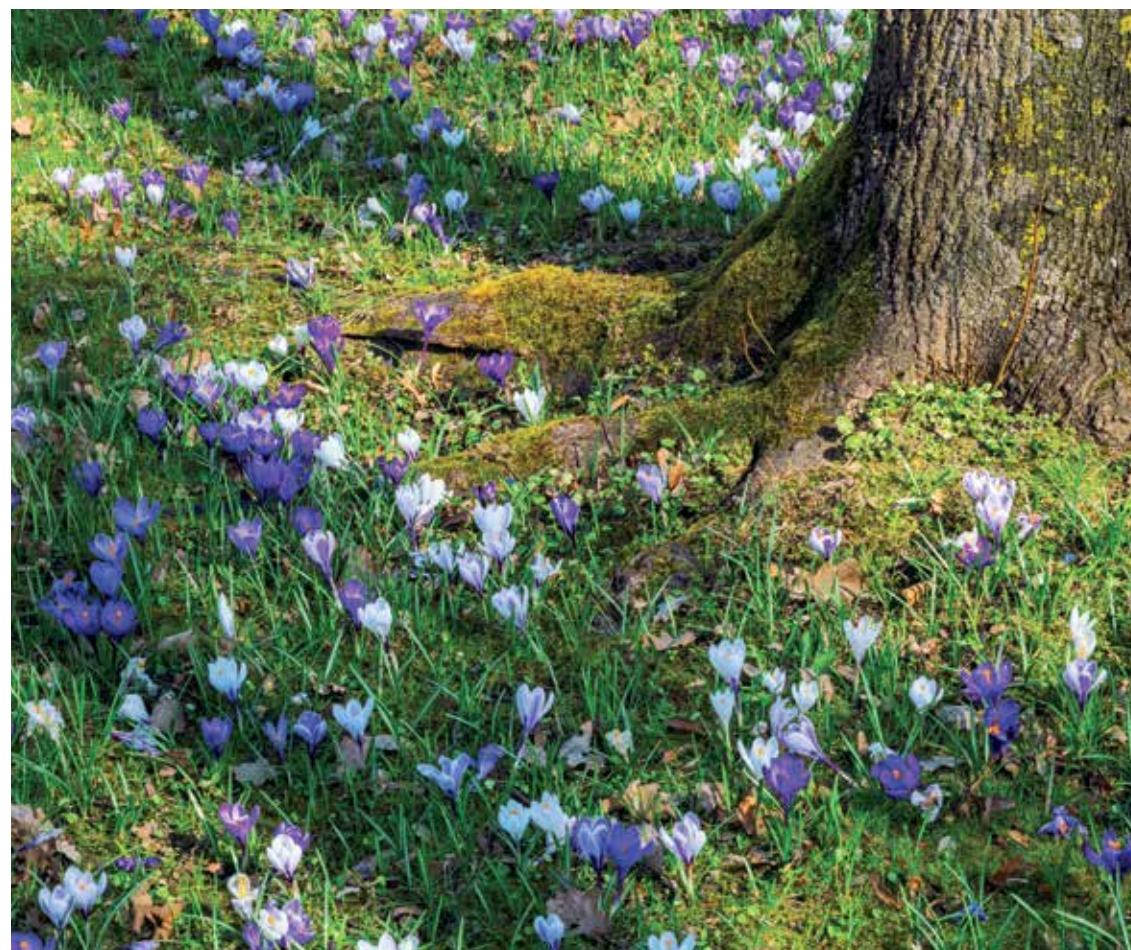
§ 17 Generalforsamlingen er Patriotisk Selskabs øverste myndighed og kan, hvor andet ikke vedtægtsmæssigt er fastslået, ved absolut stemmeflertal blandt de fremmødte medlemmer træffe gyldig beslutning i alle de af Patriotisk Selskabs anliggender, der er opført på dagsordenen. Der kan dog ikke træffes beslutninger under dagsordenens punkt 5 og 7, jævnfør § 20.

Der kan stemmes ved personlig stedfortræder. Skriftlig fuldmagt skal foreligge og anmeldes ved mødets begyndelse. Ingen person kan møde med fuldmagt fra mere end et medlem.

Afstemning foregår normalt ved håndsoprækning, men såfremt mødets dirigent, bestyrelsen eller mindst 10 medlemmer kræver det, skal afstemningen foregå skriftligt. Ved personvalg, hvor flere er bragt i forslag, dog altid skriftlig afstemning.

§ 18 Ordinær generalforsamling skal afholdes hvert år inden udgangen af oktober måned. Ekstraordinær generalforsamling skal afholdes, når et bestyrelsesflertal eller mindst 50 medlemmer skriftligt og under angivelse af dagsorden stiller krav herom. Kravet skal fremsættes overfor Patriotisk Selskabs formand, og generalforsamlingen skal afholdes senest månedsdagen efter kravets fremsættelse.

Formanden indkalder generalforsamlingen med mindst 3 ugers varsel med angivelse af dagsorden.

§ 19 Generalforsamlingen ledes af en af generalforsamlingen valgt dirigent. Dirigenten afgør, om generalforsamlingen er lovligt indvarslet og bekendtgjort samt leder forhandlingerne og afgør under iagttagelse af vedtægterne alle spørgsmål vedrørende sagernes behandlingsmåde og stemmeafgivningen. Der føres protokol over det på generalforsamlingen passerende. Protokollen underskrives af dirigenten.

§ 20 På den ordinære generalforsamlings dagsorden skal følgende punkter være medtaget:

1. Bestyrelsens og udvalgsformændenes beretning om Patriotisk Selskabs virksomhed i det forløbne år.
2. Fremlæggelse og godkendelse af det reviderede regnskab for det sidst afsluttede regnskabsår.
3. Budget for det indeværende regnskabsår.
4. Eventuelle forslag fra medlemmerne/bestyrelsen.
5. Debat.
6. Valg i henhold til vedtægterne samt valg af delegerede.
7. Eventuelt.

§ 21 Forslag til personvalg på en generalforsamling skal fremsættes skriftligt. Forslag, der skriftligt afleveres til formanden senest 14 dage før generalforsamlingen, udsendes til medlemmerne senest 7 dage før generalforsamlingen.

Sammen med forslag til personvalg skal der foreligge skriftligt samtykke fra den/de personer, der er bragt i forslag.

§ 22 Forslag, der af medlemmerne ønskes behandlet på generalforsamlingen under punkt 4, skal skriftligt afleveres til formanden senest 14 dage før generalforsamlingen.

Indkomne forslag samt forslag fra bestyrelsen udsendes til medlemmerne senest 7 dage før generalforsamlingen.

■ Regnskab og revision

§ 23 Regnskabsåret går fra 1. april til 31. marts. Bestyrelsen drager omsorg for, at der føres et nøjagtigt og overskueligt samlet regnskab for Patriotisk Selskab.

§ 24 Regnskabet revideres af 2 på generalforsamlingen valgte revisorer, hvoraf den ene skal være en statsautoreret revisor. Revisorerne vælges for 1 år ad gangen.

Revisionen skal være afsluttet senest 1 måned før generalforsamlingens afholdelse.

■ Vedtægtsændringer

§ 25 Forslag til vedtægtsændringer kan optages på generalforsamlingens dagsorden efter reglerne i §§ 17 og 22.

Et forslag til vedtægtsændring kan først træde i kraft, når det er vedtaget enslydende på to efter hinanden følgende generalforsamlinger med mindst 14 dages mellemrum.

Til vedtagelse kræves tilslutning fra mindst 2/3 af de fremmødte stemmeberettigede medlemmer.

■ Ophør

§ 26 Forslag om Patriotisk Selskabs ophør kan kun gyldigt vedtages af to på hinanden følgende generalforsamlinger, der er indkaldt i dette øjemed og med mindst 14 dages mellemrum. Til vedtagelse kræves tilslutning fra mindst 2/3 af de fremmødte stemmeberettigede medlemmer.

Ved Patriotisk Selskabs ophør kan Patriotisk Selskabs formue ikke udloddes til medlemmerne, men bliver efter beslutning på de to sidste generalforsamlinger at

anvende til bedste for landbruget inden for Patriotisk Selskabs formål.

■ Ikrafttræden

§ 27 Disse vedtægter, der træder i stedet for Patriotisk Selskabs hidtidige vedtægter, som de var vedtaget på generalforsamlingen den 29. oktober 1987, er endeligt vedtaget efter de hidtil gældende vedtægtsbestemmelser på generalforsamlingen den 1. december 2000 og træder i kraft fra denne dato. ■

Årsregnskab

UDDRAG AF RESULTATOPGØRELSE 1/4-31/3 (1.000 KR.)						
	BUDGET 2022/2023	%	REGNSKAB 2021/2022	%	REGNSKAB 2020/2021	%
NETTOOMSÆTNING						
Økonomi	38.685	60	35.247	60	35.244	63
Planteavl	15.415	24	15.047	26	13.172	23
Husdyr, miljø & jura	6.760	10	4.637	8	4.673	8
Administration m.m.	670	1	737	1	505	1
Medlemskontingenter	2.975	5	2.929	5	2.761	5
Nettoomsætning i alt	64.505	100	58.597	100	56.355	100
ANDRE EKSTERNE OMKOSTNINGER						
Kontingenter	2.315		2.182		2.035	
IT-omkostninger	4.710		3.587		3.459	
Kontorartikler, telefon og porto m.m.	790		695		698	
Medlemsmøder og -kurser	145		81		82	
Beretninger og markedsføring	880		357		346	
Faglitteratur	635		501		588	
Repræsentation og gaver	100		74		28	
Inventarvedligehold	495		356		400	
Forsikringer	485		424		383	
Økonomiomkostninger	250		137		162	
Planteavlsomkostninger	1.150		931		860	
Miljø- og juraomkostninger	110		15		-36	
Lokaleomkostninger	2.660		2.509		2.367	
Tab og hensættelser på debitorer	100		203		-250	
Andre eksterne omkostninger i alt	14.825	23	12.052	21	11.122	20
Personaleomkostninger	49.175	76	47.270	80	43.817	78
RESULTAT FØR RENTER OG AFSKRIVNINGER	505	1	-725	-1	1.416	2
Driftsmæssige afskrivninger	225	0	51	0	25	0
RESULTAT FØR FINANSIELLE POSTER	280	0	-776	-1	1.391	2
Resultat af kapitalandele i dattervirksomhed	400	1	1.731	3	415	1
Nettorenter	40	0	55	0	63	0
RESULTAT FØR SKAT	720	1	1.010	2	1.869	3
Skat af årets resultat	0	0	0	0	-243	0
ÅRETS RESULTAT	720	1	1.010	2	1.626	3

BALANCE (1.000 KR.)			
	BUDGET 31/3-2023	REGNSKAB 31/3-2022	REGNSKAB 31/3-2021
AKTIVER			
Anlægsaktiver			
Materielle anlægsaktiver	1.491	76	127
Finansielle anlægsaktiver	17.087	17.687	15.907
ANLÆGSAKTIVER I ALT	18.578	17.763	16.034
Omsætningsaktiver			
Tilgodehavender, debitorer m.m.	27.110	25.111	25.644
Likvide beholdninger	0	273	4.072
OMSÆTNINGSAKTIVER I ALT	27.110	25.384	29.716
AKTIVER I ALT	45.688	43.147	45.750

PASSIVER			
Egenkapital			
Egenkapital ved årets begyndelse	23.491	22.482	20.856
Årets resultat	320	-721	1.211
Årets opskrivning	400	1.730	415
EGENKAPITAL VED ÅRETS SLUTNING	24.211	23.491	22.482
Langfristede gældsforpligtelser			
Anden gæld	3.000	3.447	3.644
LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT	3.000	3.447	3.644
Kortfristede gældsforpligtelser			
Opkrævet kontingent og abonnementer, næste år	4.500	4.396	4.348
Pengeinstitut	80	13	2.818
Diverse kreditorer	13.897	11.800	12.458
KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE I ALT	18.477	16.209	19.624
PASSIVER I ALT	45.688	43.147	45.750

Odense, den 20. maj 2022

Direktion

Nils Rasmussen
Christian Himmelstrup Vesterager

Bestyrelse

Peter Cederfeld de Simonsen
Bendt Tido Hannibal Wedell
Christina Henriette Ahlefeldt-Laurvig
Hans Vestergaard Boesen
Jens Himmelstrup
Bodil Christiane Huynh Just (medarbejderrepræsentant)

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

■ Til medlemmerne i Patriotisk Selskab f.m.b.a.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af foreningens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. marts 2022 samt af resultatet af foreningens aktiviteter for regnskabsåret 1. april 2021 - 31. marts 2022 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Vi har revideret årsregnskabet for Patriotisk Selskab for regnskabsåret 1. april 2021 - 31. marts 2022, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, noter og anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af foreningen i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisors etiske adfærd (IESBA's Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse,

at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere foreningens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere foreningen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opda-

ge væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af foreningens interne kontrol.

- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.

- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om foreningens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at foreningen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen. ■

Odense, den 20. maj 2022
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

Line Hedam
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne27768

Anders Kronborg Choy
statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne44142

Den folkevalgte revisors erklæring

Jeg har som folkevalgt revisor fået forelagt årsregnskab samt specifikationer for årsregnskabet 1. april 2021 - 31. marts 2022.

Mine spørgsmål i forbindelse med min gennemgang af det forelagte materiale er besvaret af ledelsen. Gennemgangen giver ikke anledning til bemærkninger.

Jeg er orienteret om revisionshandlinger foretaget af den statsautoriserede revisor.

Odense, den 20. maj 2022

Mads Peter Larsen
folkevalgt revisor

Ledelsesberetning

Foreningens væsentligste aktiviteter

Patriotisk Selskab rådgiver om jordbrugsfaglige spørgsmål og bidrager til fremme af medlemmernes erhvervsinteresser.

Udviklingen i aktiviteter og økonomiske forhold

Årets resultat blev DKK 1.009.801 mod DKK 1.625.613 i regnskabsåret 2020/2021.

Resultatet overføres til Patriotisk Selskabs egenkapital, som udgjorde DKK 23.491.353 ved regnskabsårets slutning. Årets resultat blev bedre end budgettet for perioden.

Årets resultat kommer i overvejende grad fra A/S Det fynske Landbocenter, som er værdiansat højere med baggrund i de senere års betydelige vedligeholdelsesomkostninger, som blandt andet har nedbragt forbruget af energi. Der er LED-lys på alle kontorer, og der er foretaget udskiftning af mere end 50 % af alle vinduer til nye og energirigtige typer.

Året blev igen præget af coronavirus med periodevis nedlukning og begrænsninger i fysiske møder. Umiddelbart inden regnskabsårets slutning blev alle restriktioner ophævet, og coronavirus betragtes ikke længere som en samfundskritisk sygdom.

Længere perioder med nedlukning har lært os nye måder at arbejde på, og alle medarbejdere har nu en laptop og dermed muligheden for at arbejde hjemmefra i det omfang, som det er til fordel for såvel arbejdsgiver som arbejdstager. Tak til alle medarbejdere for at favne denne omstilling og få det bedste ud af de begrænsninger, der blev os pålagt i perioderne med hel eller delvis nedlukning. Patriotisk Selskab investerer fortsat ressourcer i den digitale udvikling.

På tværs af selskabet har flere teams i årets løb fået udarbejdet DISC-profiler med henblik på en større forståelse af og respekt for de interne forskelligheder. Målet er at styrke kommunikationen internt og øge effekten af rådgivningen.

Planteavlsafdelingen udvider fortsat og har i året investeret i en forsøgsmejetærsker, som forventes leveret sommeren 2022. Forsøgene øges og giver Patriotisk Selskab en god mulighed for at være forrest med den nyeste viden.

Rådgivningen bevæger sig mod en rapportering af mere

end blot de økonomiske resultater, selvom disse naturligvis er en forudsætning for at kunne arbejde med de øvrige. ESG forventes at blive et stort rådgivningsområde på tværs af de faglige afdelinger i Patriotisk Selskab og vil inden for kort tid blive en væsentlig del af virksomhedernes rapportering til interessenter.

Strukturudviklingen i landbruget giver fortsat mange opgaver med ejendomshandler og med beregninger af udskudt skat.

Hos medlemmerne blev der generelt høstet fornuftigt. Priserne på høst 2021 er steget eksplosivt og for flere afgrøder mere end 100 % i sæson. For planteavlen ser vi således en historisk stor spredning i de økonomiske resultater, som i overvejende grad kan tilskrives timing (og held) med salgstidspunkterne. Der har været historisk dårlige bytteforhold for svineproducenterne, og især produktionen af smågrise har været økonomisk hårdt udfordret i året. Prisen på mælk har være god og stigende igennem året.

Selskabets strategi 2025 blev for alvor sat i gang med kick off på Experimentarium i København i efteråret 2021.

Ledelse og bestyrelse anser årets resultat som tilfredsstillende.

Udvikling i det kommende år

Der budgetteres med et overskud for regnskabsåret 2022/2023 på godt 700 TDKK, inklusive afkast fra A/S Det fynske Landbocenter. Priserne er i de seneste 10 år reguleret med mindre end inflationen i den samme periode og kan ses som et udtryk for reel effektivisering.

Med henblik på til stadighed at rekruttere de bedste talenter forsøger vi løbende at være til stede på relevante uddannelsesinstitutioner.

Patriotisk Selskab er på trods af en voldsom strukturudvikling i landbruget lykkedes med en fastholdelse af medlemsgrundlaget og har i de senere år haft en stigende andel af markedet. Vi forventer, at denne udvikling fortsætter.

Betydningsfulde hændelser, som er indtruffet efter regnskabsårets afslutning

Der er efter regnskabsårets afslutning ikke indtruffet begivenheder, som væsentligt vil kunne påvirke Patriotisk Selskabs finansielle stilling. ■

Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for Patriotisk Selskab f.m.b.a. for 2021/22 er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for virksomheder i regnskabsklasse B med tilvalg af regler fra regnskabsklasse C.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Årsrapporten for 2021/22 er aflagt i kr.

Generelt om indregning og måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde foreningen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå foreningen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

■ Resultatopgørelsen Nettoomsætning

Nettoomsætningen indregnes i resultatopgørelsen, såfremt levering og risikoovergang til køber har fundet sted inden årets udgang.

Nettoomsætningen indregnes eksklusiv moms.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger til salg, reklame, administration, lokaler, tab på debitorer mv.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger indeholder gager og lønninger samt lønafhængige omkostninger.

Af- og nedskrivninger

Af- og nedskrivninger indeholder årets af- og nedskrivninger af materielle anlægsaktiver.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

I resultatopgørelsen indregnes den forholdsmæssige andel af resultat for året under posten "Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder".

Skat af årets resultat

Skat af årets resultat, som består af årets aktuelle skat og ændring i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte i egenkapitalen med den del, der kan henføres til poster direkte i egenkapitalen.

■ Balancen

Materielle anlægsaktiver

Materielle anlægsaktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostpris omfatter anskaffelsesprisen og omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Afskrivningsgrundlaget, der opgøres som kostpris reduceret med eventuel restværdi, fordeles lineært over aktivernes forventede brugstid, der udgør:

	Brugstid	Restværdi
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-5 år	0

Den regnskabsmæssige værdi af materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved afskrivning.

Hvis dette er tilfældet, foretages nedskrivning til den lavere genindvindingsværdi.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes indre værdi opgjort efter moderselskabets regnskabspraksis.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres under egenkapitalen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen. Reserven reduceres med udbytteudlodninger til moderselskabet og reguleres med andre egenkapitalbevægelser i tilknyttede virksomheder.

Andre værdipapirer og kapitalandele, anlægsaktiver

Kapitalandele, som ikke handles på et aktivt marked, måles til kostpris eller en lavere genindvindingsværdi.

Andre finansielle anlægsaktiver

Øvrige finansielle anlægsaktiver omfatter deposita og måles til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles i balancen til amortiseret kostpris eller en lavere nettorealisationsværdi, hvilket her svarer til pålydende værdi med fradrag af nedskrivning til imødegåelse af tab. Nedskrivninger til tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender samt for tilgodehavender fra salg tillige med en generel nedskrivning baseret på selskabets erfaringer fra tidligere år.

Igangværende arbejder for fremmed regning

Igangværende arbejder for fremmed regning måles til salgsværdien af det udførte arbejde. Salgsværdien måles på baggrund af færdiggørelsesgraden på balancedagen og de samlede forventede indtægter på det enkelte igangværende arbejde.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter, indregnet under aktiver, omfatter afholdte omkostninger vedrørende efterfølgende regnskabsår.

Selskabsskat og udskudt skat

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster samt for betalte acontoskatte.

Udskudt skat måles efter den balanceorienterede gælds- metode af midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser opgjort på grundlag af den planlagte anvendelse af aktivet henholdsvis afvikling af forpligtelsen. Udskudt skat måles til nettorealisationsværdi.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat. Ændring i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatser indregnes i resultatopgørelsen bortset fra poster, der føres direkte på egenkapitalen.

Gældsforpligtelser

Gældsforpligtelser er målt til amortiseret kostpris svarende til nominel værdi.

Periodeafgrænsningsposter (forudbetalte indtægter)

Periodeafgrænsningsposter, opført som forpligtelser, omfatter modtagne betalinger vedrørende indtægter i efterfølgende regnskabsår. ■

Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond

RESULTATOPGØRELSE 2021		STATUS 2021	
Renteindtægter	0		
Omkostninger	29.074		
Årets resultat	-29.074	Egenkapital i alt	91.963

Ansøgning til fonden kan indsendes via www.patriotisk.dk. Eventuelle spørgsmål kan rettes til Vicki Bang, mail: vba@patriotisk.dk eller telefon: 6315 5472.

Fonden er under opløsning. Med dispensation fra Civilstyrelsen er udlodningsperioden grundet corona forlænget til 2023.

■ Vedtægter

§ 1 Fondens navn er: Fyens Stifts patriotiske Selskabs Fællesfond, og dens hjemsted er Odense Kommune.

§ 2 Fondens formål er en videreførelse af den virksomhed, hvormed de fem fonde, som sammenlægges i nærværende fond, har drevet.

Samlende kan formålet udtrykkes således:

Understøttelse af personer af landbostanden, som efter legatbestyrelsens skøn har behov derfor samt tilskud til uddannelse og studierejser eller -ophold.

Der kan ydes tilskud til kulturelle formål efter bestyrelsens frie skøn i særlige tilfælde.

§ 3 Ved sammenlægningen af følgende fonde andrager fællesformuen følgende midler:

a. Understøttelsesforeningen for trængende forhenværende landmænd og deres efterladte i Fyns Stift pr. 31. dec. 1989.	272.542,33 kr.
b. Forpagter cand. phil. C. J. Jansens legat 1989	40.325,74 kr.
c. Fyens Stifts patriotiske Selskabs 100 års jubi- læumslegat pr. 25. oktober 1990 ..	91.620,00 kr.
d. Midtfyns Landøkonomiske Forskudsforenings legat	12.638,00 kr.
e. Bankdirektør H. H. Thomsens og hustrus legat	37.010,00 kr.
Anslået legatformue	454.136,07 kr.

Af legatformuen andrager 430.000 kr. legatets grundkapital, som kun kan formindskes med fondsmyndighedens samtykke og hvis købekraft skal søges bevaret ved henlæggelse forud for legatuddelinger.

De respektive legatfundatser beskriver formålene således:

Ad a Foreningens formål er at understøtte trængende, forhenværende landmænd i Fyens Stift, som har været i selvstændig stilling, deres enker og mindreårige børn.

Ad b Mænd, der er trængende, forhenværende landmænd, eller som ikke nu driver et agerbrug på over 1 td. hartkorn, har dansk indfødsret, og i 7 år har levet enten som ejer, bruger eller forpagter i Fyens Stift, og dér drevet et agerbrug på mindst 8 td. hartkorn.

Ad c Understøttelse af trængende og da navnlig til efterladte af medlemmer af Patriotisk Selskab. Rejsunderstøttelse til unge dygtige landmænd med et bestemt studium for øje.

Anerkendelse af, eventuel opmuntring til virksomhed, der som samfundsnyttig kan anbefales til efterfølgelse, hvorunder også skal regnes rentabelt drevet landbrug, og særligt hensyn skal tages til ren jord, så længe dette må anses for formålstjenligt. Og yde et beløb til erhvervelse af en mindeplads til afholdelse af store folkemøder.

Ad d Årlige legatbeløb til understøttelse af elever på Landbohøjskolen, på landbrugs- og havebrugsskoler samt på Teknologisk Institut, og til oplysningsrejser for gård-

mænd og husmænd. De pågældende skal være hæderlige og dygtige folk og være hjemmehørende i et af følgende sogne på Fyn: Årslev, Åsum-Seden, Allerup, Bellinge, Dalum, Davinde, Fangel, Fraugde, Højby, Nørre Lyndelse, Sdr. Nærå, Rønninge-Rolfsted, Søllinge-Hellerup, Sdr. Højrup og Nørre Søby.

Legatbestyrelsen er berettiget til at fortolke de respektive formålsbestemmelser ud fra en hensyntagen til nutidsforhold og er ikke bunden af de enkelte legaters indbyrdes størrelsesforhold.

Ad e Understøttelse af trængende og da navnlig til efterladte af medlemmer af Fyens Stifts patriotiske Selskab.

Rejseunderstøttelse til unge, dygtige landmænd med et bestemt studium for øje. Opmuntring til eller anerkendelse af samfundsnyttig virksomhed, hvorunder også skal regnes fremragende virksomhed på jordbrugets eller husdyrbrugets område.

§ 4 Fondens bestyrelse er identisk med den til enhver tid siddende bestyrelse for Fyens Stifts patriotiske Selskab.

Fonden tegnes af bestyrelsens formand, næstformand og kasserer i forening. Over bestyrelsesmøderne føres en protokol, som underskrives af de tilstedeværende medlemmer.

§ 5 De samlede administrationsomkostninger må ikke overstige, hvad der er rimeligt i forhold til fondens formue og aktiviteter.

§ 6 Fondens kapital anbringes i værdipapirer i overensstemmelse med de af Justitsministeriet fastsatte regler herom. Midlerne anbringes i administration i Bikubens Forvaltningsafdeling eller et andet af Fondsmyndigheden godkendt forvaltningsinstitut.

§ 7 Fondens regnskabsår er kalenderåret. Senest 5 måneder efter regnskabsårets afslutning skal bestyrelsen have udarbejdet regnskab over fondens indtægter og udgifter samt en status. Regnskabet indsendes senest 6 måneder efter regnskabsårets afslutning til Fondsregisteret.

§ 8 Årets nettoindtægt med tillæg af eventuel overførsel fra sidste regnskabsår og efter fradrag af administrationsomkostninger og evt. beløb til konsolidering af kapital, uddeles af bestyrelsen i overensstemmelse med formålsbestemmelserne.

§ 9 For det tilfælde, at fondens formål ikke længere kan tilgodeses, eller indtægterne ikke længere er tilstrækkelige til at opfylde formålene, kan bestyrelsen efter tilladelse fra fondsmyndigheden og Justitsministeriet anvende fondskapitalen til tilsvarende formål eller søge kapitalen indlagt i anden fond med tilsvarende formål.

A/S Det Fynske Landbocenter

A/S DET FYSKE LANDBOCENTER, RESULTAT OG BALANCE 2021 -BUDGET 2022 (1.000 KR.)		
RESULTATOPGØRELSE 01.01.2021 - 31.12.2021	REALISERET 2021	BUDGET 2022
Lejeindtægter	1.830	1.832
Værdiregulering	2.400	0
Indtægter i alt	4.230	1.832
Revision - administrationsvederlag	73	100
Reparation, vedligehold m.v.	1.528	808
Småanskaffelser	34	20
Ejendomsskat	43	60
Forsikringer	31	35
Prioritetsrenter mm.	301	310
Udgifter i alt	2.010	1.333
RESULTAT FØR SKAT	2.220	499
Skat af årets resultat	-489	-99
ÅRETS RESULTAT	1.731	400

BALANCE PR. 31. DECEMBER 2021	REALISERET 2021	BUDGET 2022
AKTIVER		
Anlægsaktiver	25.000	25.000
Omsætningsaktiver	4.590	2.700
AKTIVER I ALT	29.590	27.700

PASSIVER		
Egenkapital	17.047	16.447
Hensatte forpligtelser	2.197	2.200
Langfristede gældsforpligtelser	7.818	7.579
Kortfristede gældsforpligtelser	2.528	1.474
PASSIVER I ALT	29.590	27.700

Kontingent 2022/2023

Kontingentskala 2022/2023	
Aktive medlemmer*	1.395 kr.
Herudover obligatorisk bedriftsmedlemskab af Landbrug & Fødevarer via Patriotisk Selskab eller anden landboforening inkl. et abonnement på LandbrugsAvisen (gældende for medlemmer med landbrugsmæssig produktion).	
Passive medlemmer, firmaer*	1.395 kr.
Fx frøfirmaer, forsikringsselskaber, banker og lignende.	
Passive medlemmer, private*	695 kr.
Fx ikke-aktive landmænd, der blot ønsker at være medlem, eller pensionister, der ønsker hjælp til selvangivelsen.	
<i>*Modtager et gratis eksemplar af Patriotisk Selskabs Driftsanalyser i efteråret</i>	
Tilknyttede medlemskaber	
Ægtefælle/samlever	195 kr.
Teknisk passive	195 kr.
Forudsætter tilknytning til et aktivt medlem og begrænset rådgivningsbehov	

212. årgang

Patriotisk Selskab

Eftertryk og kopiering uden særlig tilladelse forbudt

Tryk: Stibo Complete 2022

ISSN 1602-382X

PATRIOTISK SELSKAB

JORDBRUGSRELATERET RÅDGIVNING

PATRIOTISK SELSKAB f.m.b.a

Ørbækvej 276
5220 Odense SØ

Tel +45 6315 5400
patriotisk@patriotisk.dk
www.patriotisk.dk

Kontoret er åbent

Mandag til torsdag kl. 8.00-16.00
Fredag kl. 8.00-15.30